

Helsinki

Talouden ja toiminnan seuranta- raportti

2 | 2017

Julkaisija	Helsingin kaupunginkanslia
Nimike	Helsingin kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportti 2 / 2017
Sarja	Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2017:26 ISBN 978-952-331-346-0 (painettu julkaisu) ISBN 978-952-331-347-7 (verkkojulkaisu) ISSN-L 2242-4504 ISSN 2242-4504 (painettu julkaisu) ISSN 2323-8135 (verkkojulkaisu)
Toimittaja	Mari Rajantie
Taitto	Maya Sorja
Jakelu	Mari Rajantie, puh. (09) 310 73043, mari.rajantie@hel.fi

Sisällys

Yhteenveto ja tulos- ja rahoituslaskelma	4	Kasvatus ja koulutus	
Väestömuutosten ennakkotietoja Helsingissä tammi-elokuussa 2017	8	Kasvatus ja koulutus	35
Työllisyys vuoden 2017 elokuussa (TEM:n tiedot)	9	Kaupunkiympäristö	
Helsingin palveluksessa oleva henkilöstö	11	Kaupunkiympäristö	41
Rakentaminen Helsingissä vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä	13	Pelastuslaitos	41
Verotulot	15	Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos	42
Maksuvalmius	19	Kulttuuri ja vapaa-aika	
Antolainat	20	Kulttuuri ja vapaa-aika	53
Ottolainat	21	Sosiaali ja terveys	
Keskushallinto		Sosiaali- ja terveystoimiala	61
Keskushallinto	25	Investoinnit	
Palvelukeskusliikelaitos	26	Investoinnit	67
Työterveysliikelaitos	27		
Taloushallintopalveluliikelaitos	28		
Rakentamispalveluliikelaitos	29		

Yhteenvedo ja tulos- ja rahoituslaskelma

Vuoden 2017 talousarvion toisen toteutumisenennusteen mukaan kaupungin talous kokonaisuutena toteutuu selvästi talousarviossa ennakoitua parempana. Verotuloja ennakoidaan kertyvän 245 milj. euroa talousarviota enemmän. Vuoteen 2016 nähden verotuloja ennakoidaan kertyvän 172 milj. euroa eli 5,4 % enemmän.

Tilikauden tulos on ennusteessa 249 milj. euroa talousarviota parempi eli jokseenkin verotulojen talousarviota suuremman kertymäennusteen verran.

Kaupungin vuosikate on ennusteessa 727 milj. euroa kun se talousarviossa on 337 milj. euroa. Toimintakatteen ennakoidaan toteutuvan 140 milj. euroa talousarviota parempana. Vuosikatteeseen ja toimintakatteeseen vaikuttaa maan- ja rakennusten myyntien kirjaustavan muutos verrattuna talousarvioon. Aikaisemmista vuosista sekä talousarviosta 2017 poiketen kiinteistöjen myynneistä saatava myyntihinnan ja tasearvon erotus noin 166 milj. euroa kirjautuu toimintatuloihin (aikaisemmin vastaava myyntitulo on kirjattu satunnaisiin eriin).

Käyttömenot ovat kokonaisuutena ylittymässä menojen osalta 20 milj. euroa kun ylitysoikeudet ja välitilinpäätöksen perusteella tehtävät muutokset talousarvioon otetaan huomioon. Sosiaali- ja terveys-toimialan talousarviomenojen ennustetaan ylittävän yhteensä 46,5 milj. euroa, josta HUSin osuus on noin 34 milj. euroa, toimeentulotuen osuus 7,9 milj. euroa (josta noin puolet saadaan valtion maksusuutena), vastaanottokeskusten osuus 3,5 milj. euroa (vastaanottokeskuksista aiheutuneet kustannukset ovat kaupungin näkökulmasta valtiolta

läpilaskutettavia) eriä, ja sosiaali- ja terveyspalvelujen 1,5 milj. euroa (joka saadaan tuloina valtiolta).

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan menot ylittävät 4,4 milj. Menojen ylitys johtuu varhaiskasvatuksen päiväkotihoidon asiakasmäärän kasvusta sekä kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa. Menoylityksiä tasapainottaa keskittyneissä menoissa syntyvä säästö 16 milj. euroa (lomapalkkavelan jaksotuksen muutos) sekä HSL maksusuuden säästö 10 milj. euroa länsimetron käyttöönoton viivästymisestä johtuen. Muiden toimialojen ja keskushallinnon talousarviokohtatoteutuvat olennaisilta osin talousarvion mukaisina kun välitilinpäätöksen perusteella tehtävät muutokset talousarvioon otetaan huomioon..

Tuloslaskelmassa esitetyt ulkoiset toimintamenot (liikelaitokset huomioiden) ylittävät ennusteen mukaan 27,3 milj. euroa.

Ennusteen mukaan käyttötalouden toimintamenoikasvu ylittää strategian taloustavoitteen. Ennuste kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) vuodelle 2017 on valtiovarainministeriön syyskuun ennusteen mukaan -2,1 % ja se on lasketut talousarvion 2017 valmistelutilanteen ennusteesta selvästi. Kustannustason uusi ennuste huomioiden strategiatavoitteen mahdollistama menokasvu valtuustokauden 2013-2017 tuottavuustavoitteella -1 % vuodelle 2017 on -1,99 %. Ennusteen mukainen käyttötalouden menotaso ylittää strategian tavoitetason 137,7 milj. eurolla.

Strategiatavoitteen tarkastelu (1000 €)	TA 2017	Enn. 2017
Väestönkasvun %-m. (väestöennuste kesäkuu 2017)	1,20	1,11
Peruspalvelujen hintaindeksin %-m. syyskuu 2017)	-0,70	-2,10
Menokasvu ilman tuottavuuden parantamista	0,50	-0,99
Tuottavuuden parantaminen -1,0 %-yksikkö	-1,00	-1,00
Strategiatavoitteen mahdollistama menokasvu	-0,50 %	-1,99 %
Strategiatavoitteen mahdollistama menotaso	3 784 298	3 727 629
Menotaso TA 2017 / Ennuste 2017	3 820 309	3 865 293
ero tavoitteen mukaiseen menotasoon	-36 011	-137 664

Talousarvion investointien määrärahat (ilman liikelaitoksia) ovat 491 milj. euroa. Talousarviovuodelle edelliseltä vuodelta käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen yhteensä 127 milj. euron ylitysoikeuksien jälkeen käytettävissä oleva määräraha on yhteensä noin 617 milj. euroa. Tänä vuonna arvioidaan investointeihin (ilman liikelaitoksia) käytettävän 562 milj. euroa eli 91 % käytettävissä olevista määrärahoista. Viime vuonna vastaava toteuma oli 486 milj. euroa. Liikelaitosinvestointeihin on talousarvioon varattu 172 milj. euroa, josta ennusteen mukaan käytetään 138 milj. euroa eli 80 %.

Kaupungin investointimenoihin on yhteensä käytettävissä 789 milj. euroa, joista arvioidaan käytettävän 700 milj. euroa eli 89 %. Kiinteän omaisuuden talousarvion myyntitavoite on 100 milj. euroa, joka arvioidaan saavutettavan. Myynneistä arvioidaan saatavan 132 milj. euroa, kun Metropolia ammattikorkeakoulun käytössä olevat kiinteistöt myydään.

Myynneistä saatava myyntihinnan ja tasearvon erotus noin 119 milj. euroa kirjataan tuloiksi käyttötalouden talousarviokohtaan Kaupunkirakenne. Investointiosaan kirjataan myyntien tasearvo eli noin 13 milj. euroa.

Rakennusten ja osakkeiden myyntitavoite on 35 milj. euroa ja ennuste tälle vuodelle on 54 milj. euroa. Merkittävimmin myynti on Metropolian myyntien rakennusten osuus. Rakennusten ja osakkeiden myynnit kirjataan kiinteistöjen tapaan siten että käyttötalouden Kaupunkirakenteen talousarviokohdan tuloihin kirjautuu 47 milj. euroa ja investointiosan tuloihin 7 milj. euroa. Metropolian ammattikorkeakoulun käytössä olevien kiinteistöjen myynnistä saatavat tulot sijoitetaan valtion kanssa sovitulla tavalla Kiinteistö Oy Myllypuron kampukseen.

Strategiatavoite investointien rahoittamisesta tulo-rahoituksella	2012	2013	2014	2015	2016	Enn. 2017
Vuosikate (enn.2017 sis maanmyynti ja rakennukset)	439	473	481	260	569	727
Maanmyyntitulot	80	79	105	104	240	13
Rakennusten ja osakkeiden myynti	22	6	19	8	25	7
Vuosikate sekä kaupungin maan, rakennusten sekä osakkeiden myyntitulot yhteensä	541	558	605	372	834	747
Investoinnit	650	647	549	493	663	700
Erotus	-109	-89	56	-121	171	47

Vuonna 2017 vuosikate sisältää maan ja rakennusten myyntien voiton 166 milj. euroa. Vain myyntien tasearvo 20 milj. euroa kirjataan investointituloksi. Aikaisempina vuosina myynnit on kirjattu satunnaisina erinä

Vuonna 2017 toiminnan ja investointien rahavirran ennakoidaan muodostuvan tuoreimman ennusteen mukaan 58 miljoonaa euroa positiiviseksi ja tämä

mahdollistaa lainakannan alentamisen vastaavasti. Kaupungin maksuvalmius säilyy hyvällä tasolla vuonna 2017.

Helsingin kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma (1 000. €)

	Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA / Ennuste	Ylitysoikeus 2017
Tuloslaskelma					
Toimintatulot					
Myyntitulot	329 068	336 968	316 912	-20 057	
Maksutulot	227 627	220 486	220 583	96	
Tuet ja avustukset	112 333	39 612	48 494	8 882	
Vuokratulot	359 202	379 590	378 947	-642	
Muut toimintatulot	53 239	42 672	225 141	182 469	
Toimintatulot yhteensä	1 081 469	1 019 329	1 190 077	170 748	
Valmistus omaan käyttöön	117 111	116 832	113 478	-3 354	
Yhteensä	1 156 368	1 136 161	1 303 554	167 394	
Toimintamenot					
Palkat	-1 349 744	-1 387 484	-1 365 028	22 456	-150
Henkilösivumeno	-446 240	-419 875	-402 848	17 027	-92
Palvelujen ostot	-1 640 090	-1 680 768	-1 699 372	-18 603	-11 383
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-193 134	-182 561	-196 134	-13 573	
Avustukset	-443 696	-322 331	-381 740	-59 408	-353
Vuokrat	-186 065	-211 819	-198 523	13 296	
Muut menot	-7 097	-25 794	-14 213	11 581	-8 758
Toimintamenot	-4 266 066	-4 230 634	-4 257 858	-27 224	-20 736
Toimintakate	-3 067 486	-3 094 473	-2 954 304	140 169	-20 736
Verotulot	3 205 605	3 133 400	3 378 350	244 950	
Valtionosuudet	316 330	220 000	220 000		
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	3 521 936	3 353 400	3 598 350	244 950	
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	82 825	82 840	79 575	-3 265	
Muut rahoitustulot	50 551	29 299	26 374	-2 925	
Korkomenot	-18 006	-32 438	-20 515	11 923	
Muut rahoitusmenot	-442	-1 800	-2 034	-234	
Yhteensä	114 942	77 901	83 399	5 498	
Vuosikate	569 377	336 828	727 446	390 618	-20 736
Poistot	-337 209	-367 123	-367 105	18	
Satunnaiset erät	238 012	141 694	100	-141 594	
Tilikauden tulos	470 180	111 398	360 441	249 042	-20 736
Poistoeron muutos	-13 908	3 099	3 047	-52	
Varausten muutos	16 300	-563	-2 060	-1 497	
Rahastojen muutos	1 952	6 925	7 965	1 040	10 447
Yhteensä	4 344	9 461	8 952	-509	10 447
Tilikauden yli-/alijäämä	465 039	120 859	369 393	248 533	-10 289

Helsingin kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma (1 000. €)

	Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA / Ennuste	Ylitysoikeus 2017
Rahoituslaskelma					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	569 378	336 174	727 446	-391 272	-20 736
Satunnaiset erät	238 012	141 694	100	141 594	
Tulorahoituksen korjauserät	-251 476	-154 074	-177 593	23 518	
Toiminnan rahavirta	555 913	323 794	549 953	-226 159	-20 736
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-662 960	-662 650	-700 432	37 782	-126 772
Rahoitusosuudet investointimenoihin	18 806	3 694	11 000	-7 306	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-247 049	138 414	197 493	-59 078	
Investoinnin rahavirta	-891 203	-520 542	-491 939	-28 602	-126 772
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	158 809	-196 748	58 014	-254 762	-147 508
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset	57 418	-17 480	33 757	-51 237	-7 057
Antolainasaamisten lisäykset	-9 912	-84 350	-31 152	-53 198	-7 057
Antolainasaamisten vähennykset	67 330	66 870	64 909	1 961	
Lainakannan muutokset	-210 729	109 033	-35 308	144 341	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	110 000	294 500	50 000	214 500	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-320 729	-185 467	-115 308	-70 159	
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	173 934	-11 816	-3	-11 813	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	20 623	79 737	-31 553	81 290	-7 057
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	179 432	-117 011	26 460	-173 471	-154 565

Väestömuutosten ennakkotietoja Helsingissä tammi-elokuussa 2017

Vuodenvaihteessa 2016/2017 Helsingissä asui vakituisesti 635 181 asukasta. Elokuun loppuun mennessä on asukasmäärä ennakkotietojen mukaan lisääntynyt 6 864 henkeä. Edellisvuonna samaan aikaan kirjattiin lisäystä 5 315 henkeä.

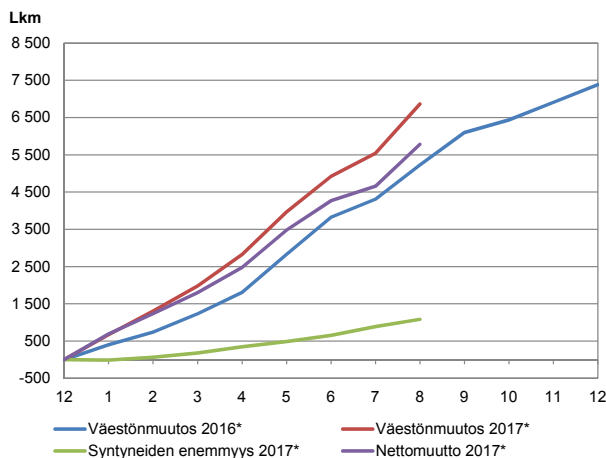
Syntyneitä oli 190 ja kuolleita 46 edellisvuotta vähemmän. Syntyneiden enemmisyys oli 144 henkeä pienempi kuin vastaavana ajanjaksona vuosi sitten.

Helsinkiin muutti 1 125 henkeä enemmän tammi-elokuussa 2017 kuin edellisvuonna samaan aikaan ja Helsingistä muutti pois 568 henkeä vähemmän. Tulomuutto kotimaasta kasvoi selvästi

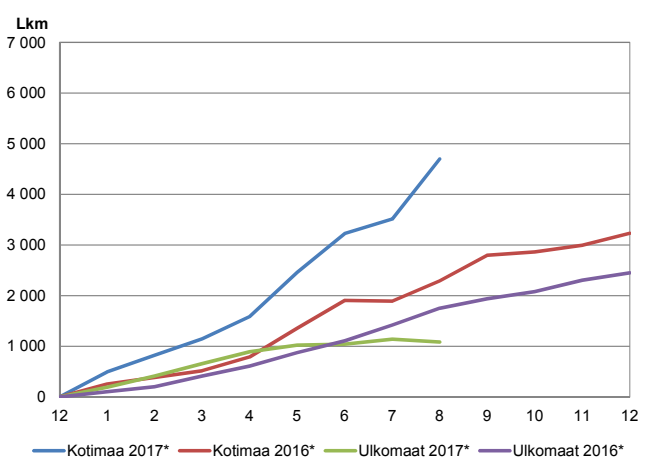
ja lähtömuutto muualle Suomeen vähentyi edelliseen vuoteen verrattuna. Tammi-elokuussa kirjattiin kotimaista muuttovoittoa 4 700 henkeä, mikä on selvästi enemmän kuin edellisenä vuonna. Tulomuuttoja ulkomailta ja lähtömuuttoja ulkomaille oli vähemmän kuin viime vuonna. Ulkomailta saatu muuttovoitto, 1 082 henkeä, oli 684 henkeä pienempi kuin tammi-elokuussa 2016.

Kokonaisuudessaan Helsingin muuttovoitto on 5782 henkeä, kun tammi-elokuussa 2016 se oli 4 089 henkeä.

Ennakkotiedot vuosien 2016 ja 2017 väestömuutosten kertymästä

Ennakkotiedot vuosien 2016 ja 2017 nettomuuton kertymästä

Työllisyys vuoden 2017 elokuussa (TEM:n tiedot)

Helsingin työttömyysaste oli elokuun lopussa 2017 työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan 11,2 %. Pääkaupunkiseudulla työttömyysaste oli 10,5 %, Helsingin seudulla 10,0 % ja koko maassa 11,0 %. Työttömien työnhakijoiden määrä kääntyi Helsingissä tasaiseen laskuun vuoden 2016 lopussa ja 2017 elokuussa työttömiä oli 13 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Koko maan tasolla työttömien määrä oli 16 % pienempi kuin vuosi sitten.

Työttömyys aleni kaikissa ikäryhmissä. Helsingissä alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laski 27 % ja 25–29-vuotiaiden 18 % vuoden takaisesta. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä aleni 11 %. Työttömien ulkomaan kansalaisten määrä laski 13 %.

Pitkäaikaistyöttömien määrän kääntyi laskuun maaliskuussa 2017. Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli elokuussa 19 % vähemmän kuin vuosi sitten. Myös nuorten pitkäaikaistyöttömien määrät alenivat reippaasti, alle 25 -vuotiailla pudotus oli 36 % ja 25–29-vuotiailla 31 %. Tästä huolimatta pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä on edelleen korkea. Kaikkien työttömien kohdalla osuus on

41 %, ja 25–29-vuotiaista työttömistä lähes viidesnes kuuluu pitkäaikaistyöttömiin.

Työttömyyden keston mukaan tarkasteluna 2-3 vuotta työttömänä olleiden määrä pieneni 22 % ja 3-4 vuotta työttömänä olleiden määrä aleni 18 %. Sen sijaan yli neljä vuotta työttömänä olleiden määrä kasvoi edelleen 8 % vuoden takaisesta. Pitkäaikaistyöttömien määrän aleneminen johtuu osittain tilastojen tarkentumisella määräaikaishaastattelujen vuoksi sekä eläkkeelle siirtyneiden myötä.

Reilulla viidesosalla Helsingin työttömistä on korkeintaan perusasteen tutkinto, keskiasteen tutkinnon suorittaneita on 37 % ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneita 32 % kaikista työttömistä. Koulutusaste jää 8 %:lla työttömistä tuntemattomaksi. Vuoden takaiseen verrattuna työttömien määrät alenivat kaikilla koulutustasoilla. Suhteellisesti työttömien määrä aleni eniten vain perusasteen koulutuksen omaavilla

Helsingin työttömät koulutusasteen mukaan v. 2016 ja 2017 elokuussa

Pitkäaikaistyöttömät Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla kuukausittain 2016–2017/8 (TEM, työväilytilasto)

Vuosi Kuukausi	työttömyysaste, %	työttömiä yhteensä	yli vuoden työttömänä	alle 25-vuotiaat	avoimet työpaikat
1998	13,1	32 119	13 032	3 447	2 739
1999	11,0	30 480	10 003	2 701	1 759
2000	9,2	26 910	8 860	2 086	2 452
2001	8,6	25 495	8 271	1 975	2 792
2002	8,7	26 483	8 520	2 144	2 968
2003	9,0	27 859	8 426	2 308	2 844
2004	9,4	28 707	8 855	2 327	3 044
2005	9,1	27 582	8 728	2 022	4 310
2006	8,2	25 094	7 580	1 722	5 996
2007	6,8	20 632	5 427	1 307	7 239
2008	6,0	18 090	3 800	1 221	6 005
2009	7,6	23 575	3 392	2 245	3 775
2010	8,0	25 074	5 014	2 155	4 109
2011	7,5	23 664	5 273	2 117	5 471
2012	7,8	24 699	5 678	2 288	5 606
2013	9,4	30 125	7 107	2 923	5 497
2014	11,0	35 641	10 670	3 525	5 704
2015	12,3	40 439	15 058	3 888	6 235
2016					
I	12,6	41 812	16 825	3 733	7 704
II	12,5	41 453	17 146	3 739	8 678
III	12,4	41 016	17 445	3 683	6 946
IV	12,2	40 664	17 562	3 633	7 653
V	12,3	40 917	18 316	3 554	6 007
VI	13,5	44 852	18 720	4 535	5 817
VII	14,0	46 712	18 886	4 740	6 092
VIII	13,0	43 373	19 083	4 067	7 014
IX	12,4	41 445	18 794	3 638	7 391
X	12,1	40 291	18 232	3 460	6 740
XI	11,9	39 529	17 856	3 243	5 944
XII	12,4	41 308	17 835	3 525	4 997
Keskiarvo	12,6	41 948	18 058	3 796	6 749
2017					
I	12,2	40 584	17 876	3 456	7 215
II	11,7	39 428	17 279	3 159	7 567
III	11,3	38 200	16 408	3 030	7 325
IV	11,0	37 133	15 992	2 856	6 858
V	10,9	36 841	15 800	2 793	6 246
VI	12,1	40 662	15 925	3 781	5 410
VII	12,4	41 712	15 915	3 847	6 212
VIII	12,4	41 712	15 915	3 847	6 212

Helsingin palveluksessa oleva henkilöstö

Kaupungin työntekijöiden määrä vähentyi 1267 (3,3 %) henkilöllä viime vuoden heinäkuun lopun tilanteeseen verrattuna. Kun otetaan huomioon kaupungilta pois siirtyneet toiminnot vähennys on 419 henkilöä (1.1 %).

Kaupungin palveluksessa oli heinäkuun 2017 lopussa 38 247 päätoimista henkilöä (ilman työllistettyjä), joista vakinaisia 31 261 (79 %) ja määräaikaaisia 7838 (21 %). Työllistämistuella palkattuja henkilöitä oli 706.

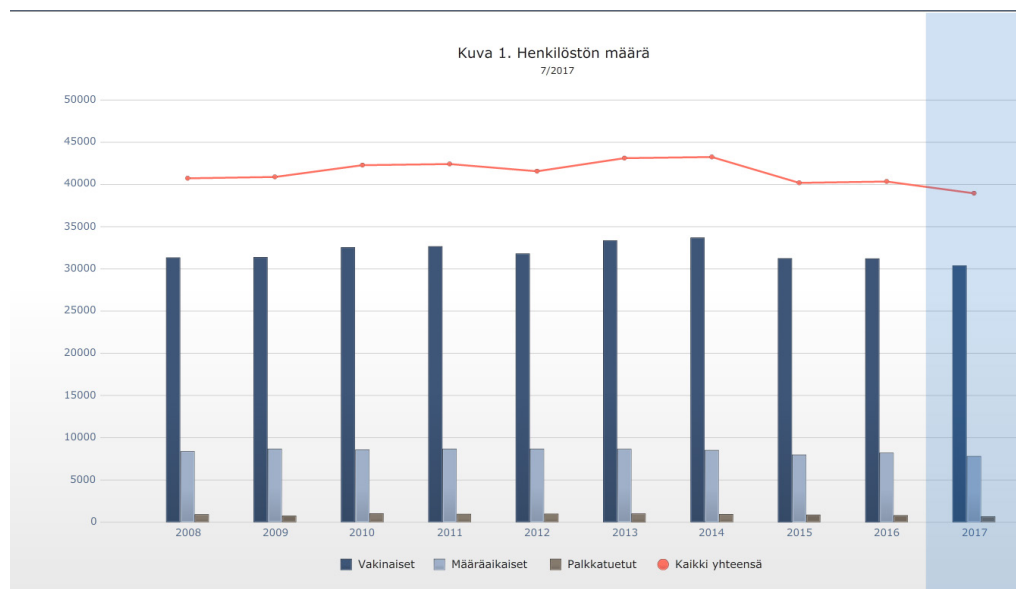
Kaupunginkanslialla siirtyi sosiaalivirastosta 60 henkilöä, joka johtui työllisyysasioiden keskitämisestä ja vähensi sosiaali- ja terveystoimen

henkilöstöä vastaavasti. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimesta on siirtynyt Kansaneläkelaitokselle 133 henkilöä ja HUSsiin laitoshuolto 538 henkilöä ja muita henkilöstöä 129 henkilöä.

Liikennelaitoksella on lisäksi 61 henkilöä, joka johtuu metroa varten palkatusta henkilöstöstä.

Heinäkuun 2017 loppuun mennessä virastojen ja liikelaitosten palkkoja (ilman työllistettyjen palkkoja) on maksettu 755 miljoonaa euroa, mikä on laskenut noin 11% vuodesta 2016. Kun otetaan huomioon sosiaali- ja terveystoimesta pois kaupungilta siirtyneet on vähennys palkoissa noin 3,5 %.

Henkilöstön määrän kuukausittainen kehitys

Henkilöstömäärä virastoittain ja liikelaitoksittain lokakuuku 2016 ja 2017

	Vakituiset		Määräaikaiset		Työllisestyt		Vakinaiset ja määräaikaiset yhteensä		Muutos 2016-2017
	31.7.2016	31.7.2017	31.7.2016	31.7.2017	31.7.2016	31.7.2017	31.7.2016	31.7.2017	
Keskushallinto	3 895	3867	800	842	62	49	4 695	4709	14
Tarkastusvirasto	17	17	0	1	0		17	18	1
Kaupunginkanslia (vanha)	488		112		14		600		
Hankintakeskus	48		6		4		54		
Tietokeskus	71		19		0		90		
Oiva-Akatemia	24		2		1		26		
Kaupunginkanslia	631	608	139	140	19	20	770	748	-22
Taloushallintopalvelu	361	382	53	49	3	5	414	431	17
Palvelukeskus	1 391	1407	89	110	18	12	1 480	1517	37
Rakentamispalvelu	1284	1243	453	468	0	0	1737	1711	-26
Korkeasaaren eläintarha	75	75	47	49	22	12	122	124	2
Työterveys Helsinki	136	135	19	25	0		155	160	5
Kaupunkiympäristö	3209	3218	383	389	17	21	3592	3607	15
Helsingin tukkutori	33		6		11		39		
Rakennusvirasto	430		81		0		511		
Ympäristökeskus	133		40		3		173		
Kaupunkisuunnittelu- virasto	275		19		1		294		
Kiinteistövirasto	440		61		2		501		
Asuntotuotantotoimisto	63		4		0		67		
Rakennusvalvontavi- rasto	114		10		0		124		
Kaupunkiympäristö	1488	1461	221	187	17	21	1709	1648	-61
Liikennelaitos	1080	1119	107	133	0	0	1187	1252	65
Pelastuslaitos	641	638	55	69	0	0	696	707	11
Sosiaali- ja terveystoimi	12 551	11701	4 986	4467	414	336	17 537	16 168	-1369
Sosiaali- ja terveysvi- rasto	12 551		4 986		414		17 529		
Kasvatus- ja koulutus	10 012	10026	1 550	1619	180	165	11 562	11645	83
Opetusvirasto	4 926		956		12		5 882		
Suomenkielinen työvä- enopisto	99		21		6		120		
Varhaiskasvatusvirasto	4 961		569		162		5 530		
Ruotsinkielinen työvä- enopisto	26		4		0		30		
Kulttuuri- ja vapaa-aika	1594	1597	534	521	151	135	2128	2118	-10
Kaupunginkirjasto	489		79		41		568		
Taidemuseo	65		18		6		83		
Kulttuuriasiainkeskus	100		14		31		114		
Kaupunginmuseo	64		20		9		84		
Kaupunginorkesteri	107		4		0		111		
Nuorisosiainkeskus	327		94		59		421		
Liikuntavirasto	442		305		5		461		
Kaikki yhteensä	31 261	30409	8 253	7838	824	706	39 514	38 247	-1 267

Rakentaminen Helsingissä vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä

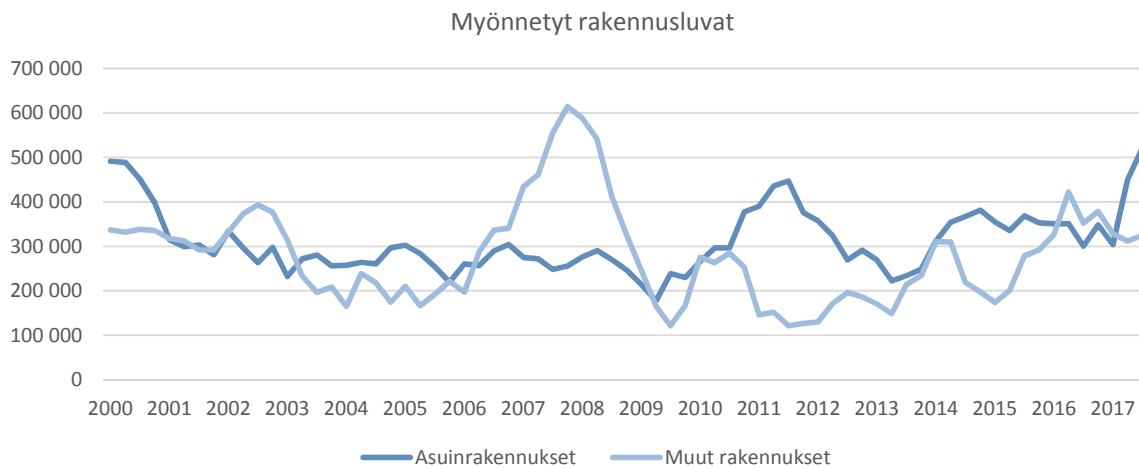
Asuin- ja toimitilarakentaminen oli ennakkotiedon mukaan vilkasta kuluva vuoden kolmannella neljänneksellä. Niin asuntojen määrä kuin toimitilojen kerrosala oli suurempi kuin edellisvuonna heinä-syyskuussa. Ero keskimääräiseen oli myös suurempi. Ainoastaan myönnettyjen rakennuslupien kerrosala oli toimitilarakennusten osalta keskimääräistä pienempi tämän vuoden kolmannella neljänneksellä.

Asuinrakentamisessa heinä-syyskuu oli tänä vuonna edellisvuoteen verrattuna selvästi vilkkaampi. Rakennuslupa myönnettiin ennakkotiedon mukaan noin 1 355 asunnon rakentamiselle, joista 3 prosenttia oli olemassa oleviin rakennuksiin käyttötarkoituksen muutoksen myötä rakennettavia asuntoja. Lupa myönnettiin 55 prosenttia suuremmalle asuntomäärälle kuin vuotta aikaisemmin. Myös rakentamaan aloitettujen asuntojen määrä kasvoi edellisvuodesta. Ennakkotiedon mukaan heinä-syyskuussa aloitettiin noin 1 115 asunnon rakentaminen, joista 3 prosenttia käyttötarkoituksen muutoksen myötä. Vuoden 2016 heinä-syyskuuhun verrattuna tämän vuoden kolmannella neljänneksellä aloitettiin 19 prosenttia suuremman asuntomäärän rakentaminen. Ero keskimääräiseen oli tätäkin suurempi, sillä rakentamaan aloitettujen asuntojen määrä oli heinä-syyskuussa 39 prosenttia keskimääräistä (2012–2016) suurempi. Syyskuun lopussa oli ennakkotiedon mukaan kesken 6 390 asunnon rakentaminen uustuotantona tai laajennuksina, mikä on noin tuhat asuntoa enemmän kuin viitenä edellisenä vuotena

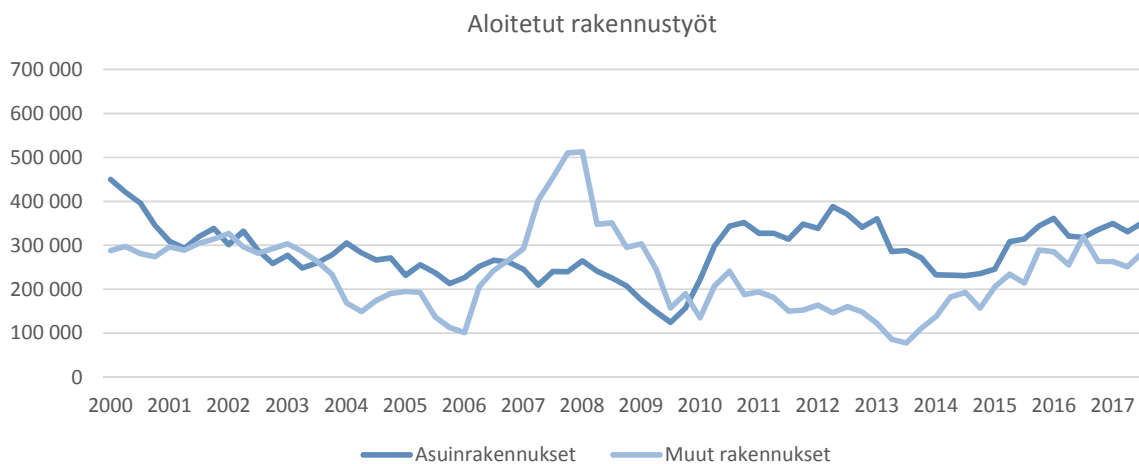
keskimäärin. Tämän vuoden kolmannen neljänneksen aikana valmistui ennakkotiedon mukaan yhteensä noin 1 325 asuntoa, joista 1 prosentti valmistui käyttötarkoituksen muutoksen myötä. Edellisvuoteen verrattuna asuntoja valmistui 6 prosenttia enemmän ja keskimääräiseen (2012–2016) verrattuna 22 prosenttia enemmän.

Toimitilarakentamisessa vuoden 2017 heinä-syyskuu oli 2010-luvun vilkkain aloitettujen rakennustöiden ja valmistuneiden rakennusten osalta. Ennakkotiedon mukaan kolmannen neljänneksen aikana aloitettiin tänä vuonna 119 200 kerrosneliön rakentaminen, kun viitenä edellisenä vuotena aloitettiin keskimäärin 44 880 kerrosneliön rakentaminen heinä-syyskuussa. Valmistuneiden toimitilarakennusten kerrosala, joka ennakkotiedon mukaan oli 73 700 k-m², oli puolestaan kolminkertainen keskimääräiseen verrattuna. Eniten valmistui liike- ja toimistorakennuksia (60 % kerrosalasta) ja toiseksi eniten julkisia palvelurakennuksia (34 % kerrosalasta). Myös keskeneräisten rakennustöiden kerrosala (559 700 k-m²) oli suurempi kuin keskimäärin vuosina 2012–2016, jolloin syyskuun lopussa oli kesken keskimäärin 318 400 kerrosneliötä. Aloitetuista, keskeneräisistä ja valmistuneista rakennustöistä poiketen myönnettyjen rakennuslupien kerrosala, joka ennakkotiedon mukaan oli 35 900 neliötä, oli 35 prosenttia pienempi kuin vuosina 2012–2016 keskimäärin. Vuoden 2016 heinä-syyskuuhun verrattuna kuitenkin kaikkien, myös myönnettyjen rakennuslupien, kerrosala oli tänä vuonna suurempi.

Myönnettyt rakennusluvut Helsingissä 2000/I-2017/III

Aloitettut rakennustyöt Helsingissä 2000/I-2017/III

Verotulot

Verotuloja ennustetaan kertyvän vuonna 2017 yhteensä 3 378,4 milj. euroa eli 245 milj. euroa talousarviota enemmän. Vuoteen 2016 nähden verotuloja kertyy 172,2 milj. euroa enemmän.

Kunnallisveron tuotoksi Helsingissä vuonna 2017 arvioidaan ennusteen mukaan 2 575 milj. euroa eli 80 milj. euroa talousarviota enemmän. Vuonna 2017 kuntien verotulojen kehitys on ollut odotettua parempaa. Kunnallisveron odotettua parempi kehitys johtuu pääosin palkkasumman kasvusta. Vuoden 2017 palkkasumman odotetaan kasvavan jopa yli 2 prosenttia. Loppuvuoden kunnallisveron tilitysoikaisut näyttävät viimeisimpien tietojen valossa myönteisiltä kunnille, mikäosaltaan parantaa ennusteita aiempaan verrattuna. Positiivisen kehityksen arvioidaan nostavan kunnallisveron tilitykset lähes viime vuoden 2016 tasolle kilpailukykysovimuksen ja siihen liittyvien veronkevennysten aiheuttamista veromenetyksistä huolimatta.

Yhteisöveron tuotoksi Helsingissä vuonna 2017 arvioidaan 545 milj. euroa eli 155 milj. euroa talousarviota enemmän. Yhteisöveron tilitykset vuonna 2017 ovat valtakunnallisesti 20 % kasvussa edelliseen vuoteen verrattuna. Pääosa positiivisesta kehityksestä johtuu verovuoteen 2016 kohdistuvista ennakontäydennysmaksuista, mutta myös kuluvan vuoden ennakoverot ovat nousussa myönteisen talouskehityksen ansiosta. Valtakunnallisen myönteisen yhteisöveron veropohjan kehityksen lisäksi Helsingin kuntakohtainen jakoisuus nousi vuoden 2016 noin 26,7 % tasosta vuodelle 2017 noin 29,1 % tasolle. Nousu liittyy vuoden 2015 verotuksen

valmistumiseen marraskuussa 2016 eli se ei ollut talousarviota 2017 valmisteltaessa tiedossa.

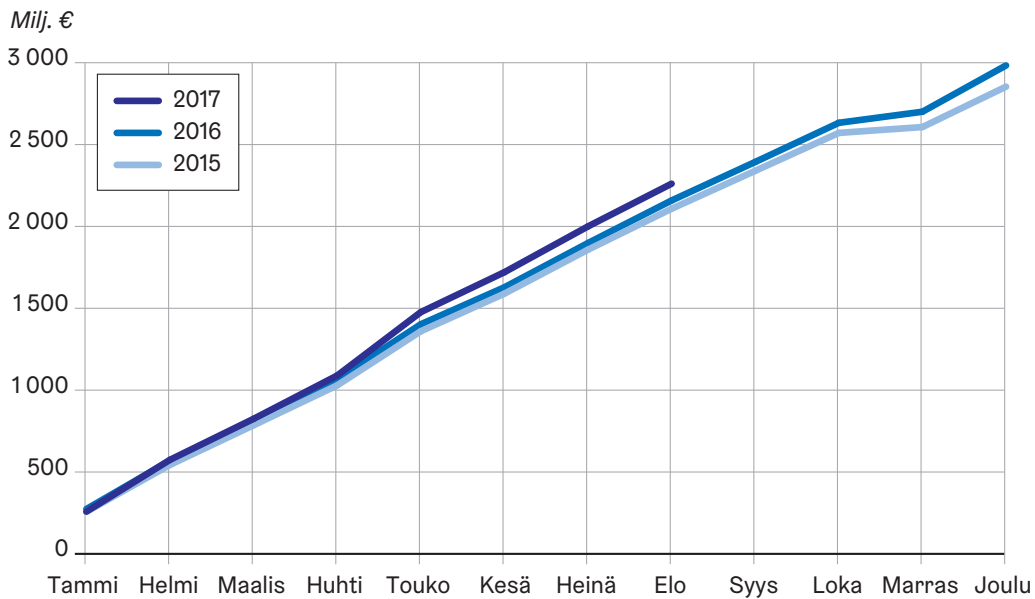
Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2017 arvioidaan 258 milj. euroa, joka on 10 milj. euroa talousarviota enemmän ja 30 milj. euroa (16,3 %) edellistä vuotta enemmän. Kiinteistöverotuoton nousu on seurausta valtion tekemistä muutoksista yleisen kiinteistöveron sekä vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveron prosenttien alarajoissa.

Koiraveroa kertyy 0,4 milj. euroa eli jokseenkin vuoden 2016 kertymän mukaisesti.

Taulukoissa 14 ja 15 esitetään vuoden 201 kumulatiiviset kunnallisverojen ja yhteisöverojen kertymät aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Taulukossa 16 esitetään kunnallisveron ennakoiden kehitys kumulatiivisena vuosina 2015–2017. Ennakoista on havaittavissa kunakin ajankohtana tapahtuva kehitys maksettavassa palkkasummassa ja eläkkeissä. Veroennakoiden tilitysten lisäksi kaupungille maksettaviin kuukausittaisiin tilityksiin sisältyy erilaisia maksatuksia (mm. edellisiltä ja tulevilta vuosilta kertyvät sekä palautettavat verot), jotka eivät ole yhteydessä kyseisenä ajankohtana tapahtuvaan palkkasumman ja eläkkeiden kehitykseen. Palkkasumman kehitys peilaa kunkin hetken työllisyyskehitystä sekä toisaalta maksettavien palkkojen kasvuvauhtia. Taulukossa 17 esitetään vastaavasti yhteisöveron ennakoiden kehitys kumulatiivisena vuosina 2015–2017.

Kunnallisveron ja yhteisöveron kumulatiivisten tilitysten kertymä taulukko 14

Kunnallisveron ja yhteisöveron kumulatiiviset tilitykset kuukausittain 2015–2017

(tilityskuukauden mukaan)

taulukko 15

	Kunnallisvero			Yhteisövero			Yhteensä			Muutos 15–16 %
	2016 milj. €	2017 milj. €	Muutos %	2016 milj. €	2017 milj. €	Muutos %	2015 milj. €	2016 milj. €	2017 milj. €	
Tammi	234,3	215,9	-7,8	39,6	42,2	6,7	257,5	273,9	258,2	-5,7
Helmi	497,7	495,9	-0,4	71,6	78,5	9,7	543,7	569,2	574,4	0,9
Maalis	717,7	716,0	-0,2	98,0	108,7	11,0	785,6	815,7	824,8	1,1
Huhti	944,3	950,9	0,7	124,5	138,4	11,1	1029,1	1068,8	1089,2	1,9
Touko	1188,0	1194,3	0,5	214,4	282,2	31,6	1359,7	1402,4	1476,5	5,3
Kesä	1401,4	1411,3	0,7	226,8	309,1	36,3	1589,3	1628,2	1720,4	5,7
Heinä	1643,8	1662,3	1,1	254,7	337,7	32,6	1858,0	1898,5	2000,1	5,4
Elo	1871,0	1882,5	0,6	287,6	378,4	31,6	2108,1	2158,6	2260,9	4,7
Syys	2078,8	2090,0	0,5	314,9	415,6	32,0	2339,4	2393,7	2505,6	4,7
Loka	2286,4			346,3			2571,2	2632,8		
Marras	2321,9			378,6			2606,9	2700,5		
Joulu	2585,9			397,3			2853,6	2983,2		

Kunnallisveron ennakot kumulatiivinen 2015–2017 (tilityskuukauden mukaan)
taulukko 16

	2015	Muutos	2016	Muutos	2017	Muutos
	Milj. €	%	Milj. €	%	Milj. €	%
Tammi	223,4	0,9	230,4	3,1	211,6	-8,2
Helmi	410,7	0,5	420,3	2,3	409,5	-2,6
Maalis	618,8	1,2	629,4	1,7	620,0	-1,5
Huhti	831,7	1,8	847,0	1,8	843,9	-0,4
Touko	1069,2	2,2	1085,5	1,5	1081,1	-0,4
Kesä	1276,2	1,9	1295,4	1,5	1295,1	0,0
Heinä	1517,1	1,8	1536,1	1,2	1543,3	0,5
Elo	1738,6	1,6	1760,9	1,3	1761,2	0,0
Syys	1937,8	1,4	1965,9	1,4	1966,0	0,0
Loka	2136,8	1,3	2169,8	1,5		
Marras	2343,7	1,2	2375,7	1,4		
Joulu	2532,9	1,1	2605,1	2,8		

Yhteisöveron ennakot kumulatiivinen 2015–2017 (tilityskuukauden mukaan)
taulukko 17)

	2015	Muutos	2016	Muutos	2017	Muutos
	Milj. €	%	Milj. €	%	Milj. €	%
Tammi	20,3	-21,4	27,9	13,0	32,8	17,5
Helmi	44,9	-11,9	54,8	-11,9	62,9	14,7
Maalis	69,4	-3,3	80,8	-3,3	92,9	14,9
Huhti	93,3	2,5	106,7	2,5	122,2	14,6
Touko	116,2	5,2	131,4	5,2	152,8	16,3
Kesä	140,1	7,5	156,4	7,5	181,0	15,8
Heinä	162,7	7,8	179,7	7,8	209,4	16,5
Elo	186,4	10,0	208,3	10,0	244,6	17,4
Syys	212,3	10,2	233,8	10,2	278,6	19,2
Loka	238,5	11,2	261,9	11,2		
Marras	264,2	9,2	291,4	9,2		
Joulu	291,0	10,9	318,0	10,9		

Maksuvalmius

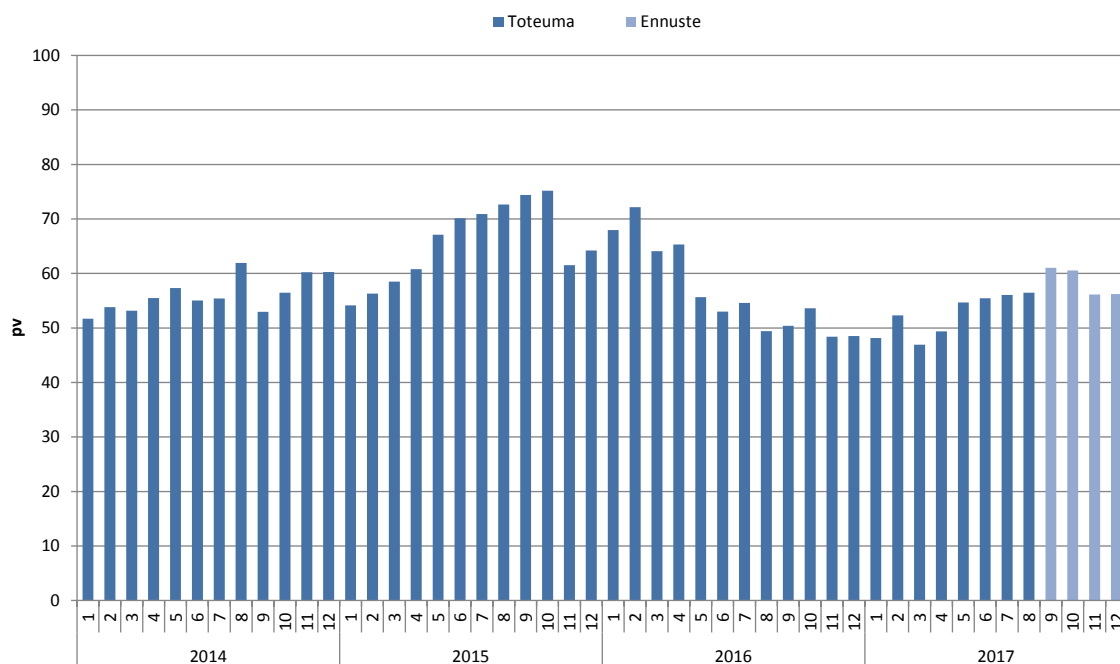
Maksuvalmiuden kehitys maksuvalmiuspäivinä – kaavio sisältää ennusteen vuoden 2017 loppuun, sekä toteumat tammikuusta 2013 elokuuhun 2017. Taulukon luvut eivät sisällä tytäryhteisöjen varoja konsernitilillä, jotka huomioiden kaupungin maksuvalmius vuoden lopussa on n. 70 vrk maksuvalmiuspäivissä. Vuoden 2017 ennakoitu lainojen nostotarve sisältyy taulukon lukuihin. Maksuvalmiuden kehitystä kuvaavan kaavion tarkasteluvuosina 2013 – 2016 kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä

(ml. liikenneliikelaitos) kasvoi 162,7 milj. euroa, ja oli vuoden 2016 lopussa yhteensä 1 371,3 milj. euroa.

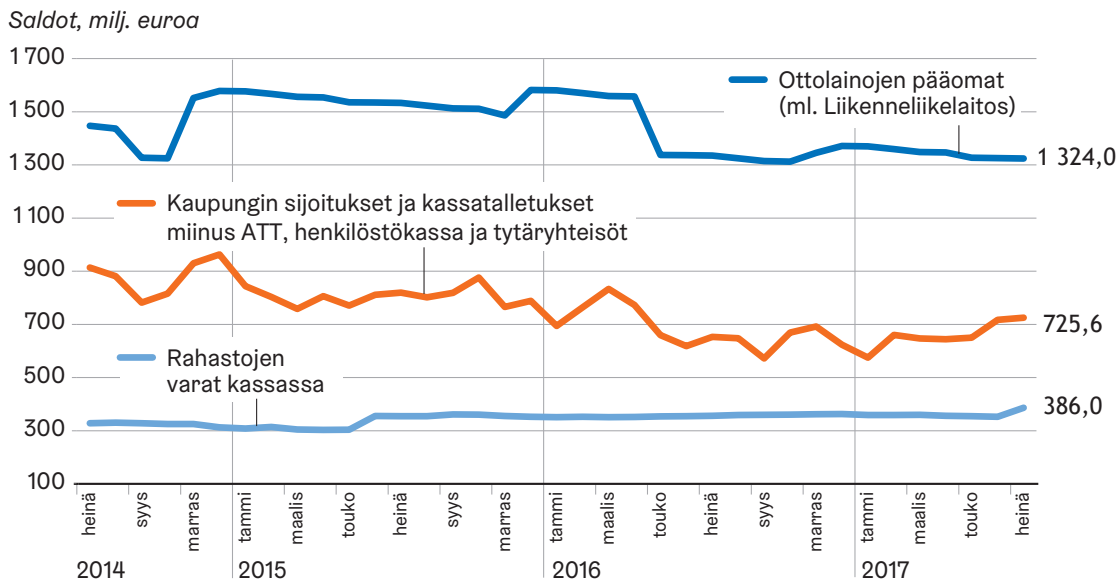
Vuonna 2017 lainakanta alenee 1305,6, milj. euroon; pitkäaikaisia lainoja lyhennetään tänä vuonna yhteensä 115,3 milj. euroa (sis. liikenneliikelaitoksen investointeja varten nostetut rahalaitoslainat) ja uusia lainojen nostetaan tämän hetken arvion mukaan 50 milj. euroa kohdentuen liikenneliikelaitoksen lainanottoon.

Maksuvalmiuden kehitys maksuvalmiuspäivänä 1.1.2013–31.12.2017

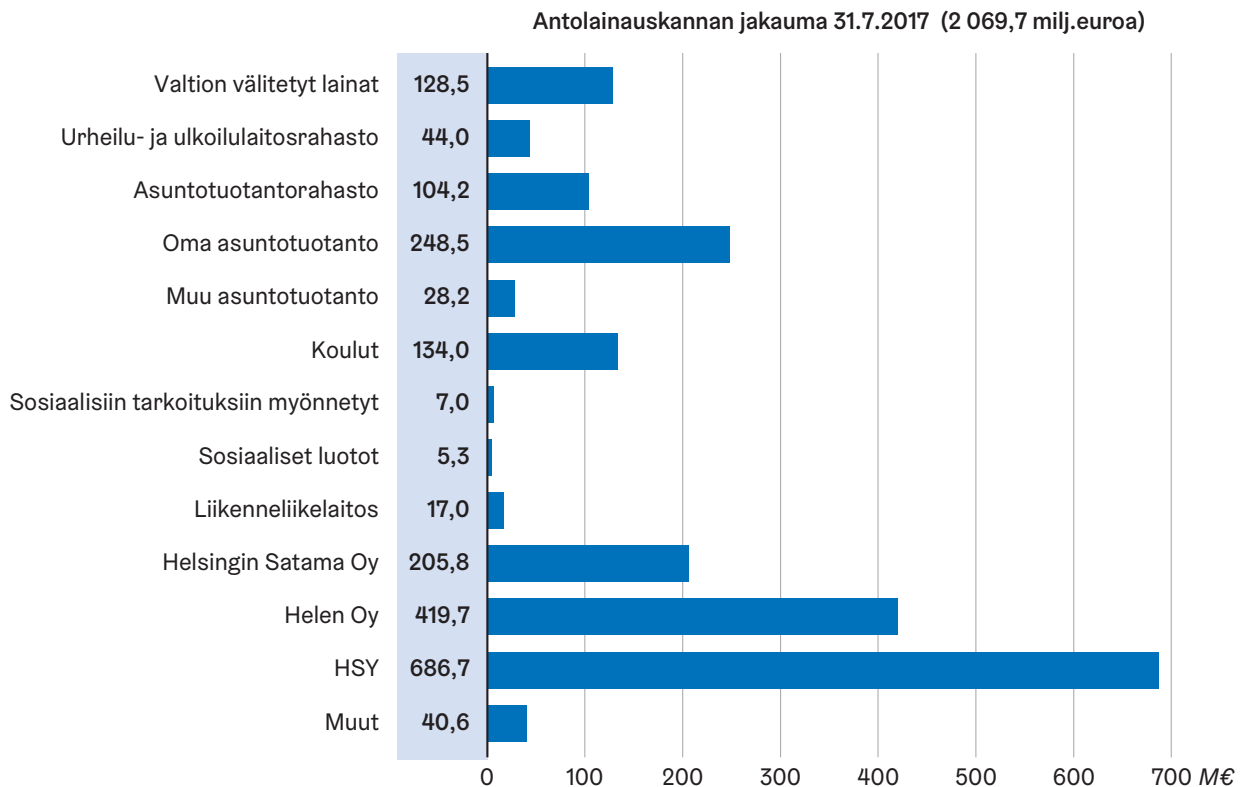
Arvioitu lainanotto v. 2017: talousarviolainat 30 milj. euroa, liikenneliikelaitos 50 milj. euroa (lainanotto sis. lukuihin)

Sijoitusten ja kassatalletusten keskisaldot sekä ottolainojen pääomat kuukausittain

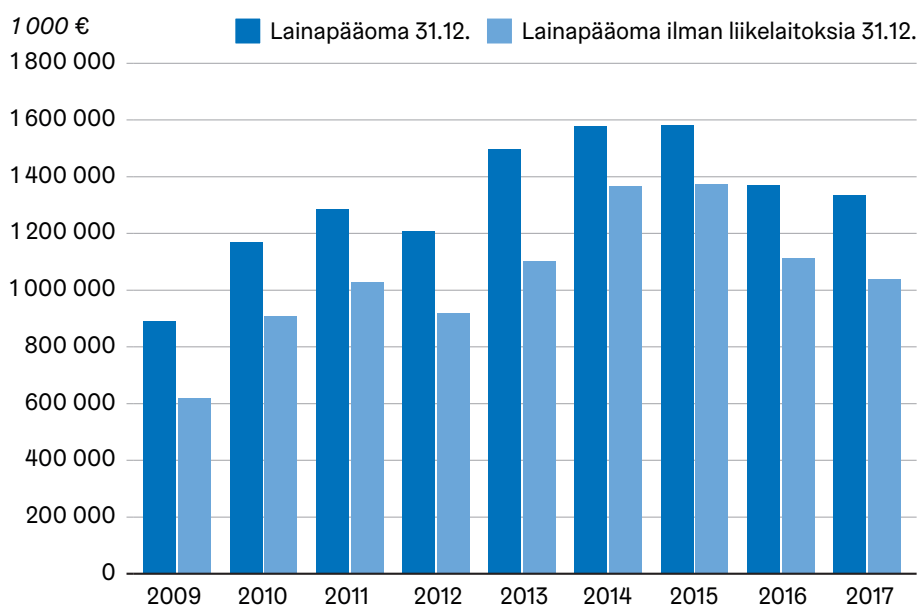

Antolainat

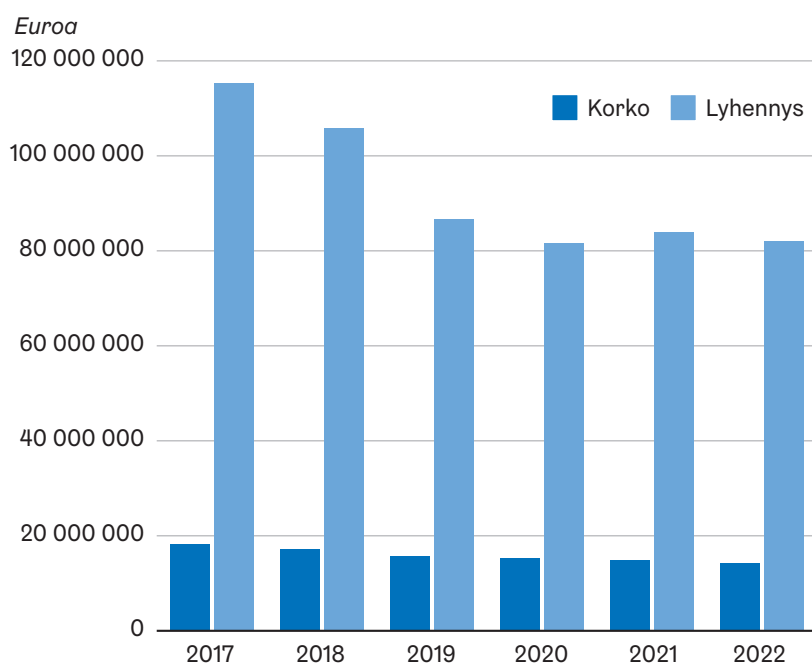

Ottolainat

Helsingin kaupungin lainakanta 2009–2017

Ottolainojen korot

	Korko, €	Lyhennys, €
2017	18 231 050	115 307 750
2018	17 193 033	105 849 049
2019	15 775 946	86 540 921
2020	15 265 049	81 540 921
2021	14 754 837	83 921 874
2022	14 219 964	81 921 884

Keskushallinto

Keskushallinnon tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö	Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA/Ennuste	Ylitysoikeus 2017
1 Keskushallinto	Tulot yhteensä	253 812	93 148	82 408	-10 740
	Menot yhteensä	-424 309	-360 090	-344 365	15 725
	TA+ylitysoik./TA+yliit/Enn		-380 386		36 021
	Toimintakate	-170 498	-266 942	-261 957	4 985
11001 Vaalit	Tulot yhteensä				
	Menot yhteensä	-332	-3 618	-2 950	668
	TA+ylitysoik./TA+yliit/Enn		-3 618		668
	Toimintakate	-332	-3 618	-2 950	668
12001 Tarkastuslautakunta ja -virasto	Tulot yhteensä	10	3	3	
	Menot yhteensä	-1 917	-1 987	-1 945	42
	TA+ylitysoik./TA+yliit/Enn		-1 987		42
	Toimintakate	-1 907	-1 984	-1 942	42
130 Kaupunginhallitus	Tulot yhteensä	56			
	Menot yhteensä	-11 127	-15 363	-18 406	-3 043
	TA+ylitysoik./TA+yliit/Enn		-32 889		14 483
	Toimintakate	-11 071	-15 363	-18 406	-3 043
140 Kaupunginkanslia	Tulot yhteensä	245 059	87 240	74 426	-12 815
	Menot yhteensä	-337 841	-208 186	-205 085	3 100
	TA+ylitysoik./TA+yliit/Enn		-210 856		5 770
	Toimintakate	-92 782	-120 945	-130 660	-9 714
14001 Kaupunginkanslia	Tulot yhteensä	21 284	15 422	14 696	-726
	Menot yhteensä	-116 271	-127 701	-128 314	-613
	TA+ylitysoik./TA+yliit/Enn		-130 371		2 057
	Toimintakate	-94 987	-112 279	-113 618	-1 339
Vanhat Hankintakeskus, Tietokeskus, Stara	Tulot yhteensä	223 775	71 818	59 730	-12 089
	Menot yhteensä	-221 570	-80 485	-76 771	3 713
	TA+ylitysoik./TA+yliit/Enn		-80 485		3 713
	Toimintakate	2 205	-8 666	-17 042	-8 375
150 Keskitetysti makset- tavat menot	Tulot yhteensä	3 852	1 350	3 424	2 074
	Menot yhteensä	-64 646	-123 001	-107 016	15 985
	TA+ylitysoik./TA+yliit/Enn		-123 101		16 085
	Toimintakate	-60 795	-121 651	-103 592	18 059
16001 Korkeasaaren eläintarha	Tulot yhteensä	4 834	4 554	4 555	1
	Menot yhteensä	-8 445	-7 936	7 936	0
	TA+ylitysoik./TA+yliit/Enn		-7 936		0
	Toimintakate	-3 610	-3 382	-3 382	0

Keskushallinto yhteensä TA sisältää alkuvuoden lakkautettujen virastojen talousarviot 5 kk osalta ja siirtyvien ta-kohtien talousarviot 12. kk osalta. Ennustesarakkeessa on lakkautettujen virastojen osalta toteumatieto 31.5.2017 asti ja jatkuvien toimintojen osalta ennuste koko vuoden määrärahojen käytöstä.

Keskushallinto

Kesäkuussa toteutetun kaupungin organisaatiomuutoksen yhteydessä Keskushallinnon toimialalle kaupunginkansliaan yhdisteltiin lakkautettavista virastoista osa hankintakeskuksen toiminnoista, tietokeskus ja Oiva-Akatemia. Keskushallinnon talousarvio-määrärahoissa näkyy näiden talousarvioiden lisäksi lakkautetun Stara-viraston määrärahat.

Toimialan toiminnoista ennakoitaan toteutuvan talousarvion määrärahoja alhaisemmalla tasolla

keskitetyksi varattujen jaksotettujen henkilöstömenomäärärahojen 17,4 milj. euroa. Lisäksi mm. kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimintaan sekä vieraanvaraisuuteen varatuissa määrärahoissa toteutunee talousarviossa arvioitua matalampi menotaso. Lisäksi kuntavaalien järjestämiseen huhtikuussa 2017 talousarviossa ennakoitu menotaso toteutui ennakoitua pienempänä.

Palvelukeskusliikelaitos

Tämän hetkisen arvion perusteella talousarvion liikevaihtotavoite 93,495 milj. euroa tullaan ylittämään ollen 95,173 milj. euroa. Tämän hetkisen arvion perusteella talousarvion mukaisen tilikauden ylijäämän 0,750 milj. euroa tullaan ylittämään ollen 5,523 milj. euroa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet saavutetaan. Palvelukeskuksessa toteutettiin organisaatiouudistus 1.3.2016 alkaen. Organisaatiouudistuksella palvelukeskus valmistautuu valtuuston 8.10.2014 tekemän päätöksen mukaisesti palvelukeskuksen nyt tuottamien palvelujen kilpailutusten laajentamiseen.

Palvelukeskuksen tulos- ja rahoituslaskelmaennuste						
Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA/Ennuste	Edellinen ennuste 2017	Ennusteen muutos
Tuloslaskelma						
Liikevaihto	96 529	93 217	106 615	13 398	106 376	239
Liiketoiminnan muut tuotot	879	856	-1 119	-1 975	-1 119	
Varsinaiset kulut	-89 858	-89 644	-99 580	-9 936	-99 026	-554
Poistot	-589	-634	-366	268	-482	116
Liikelyijäämä/alijäämä	6 961	3 795	5 550	1 755	5 748	-198
Korvaus peruspääomalle	-80	-80	-80		-80	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 881	3 715	5 470	1 755	5 668	-198
Rahoituslaskelma						
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyijäämä (-alijäämä)	6 961	3 795	5 550	1 755	5 748	198
Poistot ja arvonalentumiset	-589	-634	-366	268	-482	-116
Rahoitustuotot ja -kulut	-80	-80	-80		-80	
Toiminnan rahavirta	7 470	4 349	5 836	1 487	6 151	315
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-281	-843	-843		-843	
Investoinnin rahavirta	-281	-843	-843		-843	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	7 189	3 506	4 993	1 487	5 308	315
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset	707	-320	-3	317	-3	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	707	-320	-3	317	-3	
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	7 897	3 186	4 990	1 804	5 305	315

Työterveysliikelaitos

Liikevoittotavoite (140 000 €) saavutetaan. Toiminnallisten tavoitteiden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti vuonna 2017

Työterveys Helsingin tulos- ja rahoituslaskelmaennuste						
Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA/Ennuste	Edellinen ennuste 2017	Ennusteen muutos
Tuloslaskelma						
Liikevaihto	16 872	16 220	16 200	-20	16 500	-300
Liiketoiminnan muut tuotot	367	115	430	315	315	114
Varsinaiset kulut	-16 708	-16 125	-16 453	-328	-16 614	161
Poistot	-34	-70	-36	34	-36	
Liikelylijäämä/alijäämä	497	140	140	-0	165	-26
Korvaus peruspääomalle	-40	-40	-40		-40	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	457	100	100	-0	125	-26
Rahoituslaskelma						
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelylijäämä (-alijäämä)	497	140	140	-0	165	26
Poistot ja arvonalentumiset	-34	-70	-36	34	-36	
Rahoitustuotot ja -kulut	-40	-40	-40		-40	
Toiminnan rahavirta	491	170	136	-34	161	26
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-16	-31	-40	-9	-40	
Investoinnin rahavirta	-16	-31	-40	-9	-40	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	475	139	96	-43	121	26
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-20					
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-20					
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	455	139	96	-43	121	26

Taloushallintopalveluliikelaitos

Talpan vuoden 2017 toisen talousarvion toteutumissennusteen mukaan liikelaitoksen kuluvan vuoden tuloksen ennustetaan toteutuvan + 30 000 euronä. Suoritemäärien ennustetaan toteutuvan talousarvion ta suurempina, joten tulos nousee positiiviseksi.

Investointeihin on varattu 200 000 euroa, josta enustetaan toteutuvan 100 000 euroa.

Taloushallintopalvelun tulos- ja rahoituslaskelmaennuste (1 000 €)

	Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA / Ennuste	Edellinen ennuste 2017	Ennusteen muutos
Tuloslaskelma						
Liikevaihto	28 127	26 855	28 657	1 802	28 477	179
Liiketoiminnan muut tuotot	43	120	90	-30	91	-0
Varsinaiset kulut	-27 559	-26 654	-28 390	-1 736	-28 144	-246
Poistot	-207	-265	-272	-7	-300	28
Liikelylijäämä/alijäämä	404	56	86	30	124	-38
Korvaus peruspääomalle	-56	-56	-56		-56	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	348	-0	30	30	68	-38
Rahoituslaskelma						
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelylijäämä (-alijäämä)	404	56	86	30	124	38
Poistot ja arvonalentumiset	-207	-265	-272	-7	-300	-28
Rahoitustuotot ja -kulut	-56	-56	-56		-56	
Toiminnan rahavirta	554	265	302	37	368	67
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	390	65	2	-63	68	67
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 030					
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 030					
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	1 420	65	2	-63	68	67

Rakentamispalveluliikelaitos

Stara aloitti liikelaitoksena kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti 1.6.2017 alkaen.

Tulojen ennustetaan toteutuvan 149,4 milj. euron suuruisena eli 10,2 milj. euroa talousarviota parempana. Menot arvioidaan toteutuvan 122,0 milj. euron suuruisena eli 2,8 milj. euroa talousarviota pienempänä. Poistot ovat ennusteen mukaan 2,3 milj. euroa. Staran peruspääoman tuotto vaatimus on 1,1 milj. euroa. Talousarvion mukainen tilikauden ylijäämä ennustetaan olevan 24,1 milj. euroa eli

talousarvion mukainen tavoite 13,0 milj. euroa talousarviota parempana.

Talousarvion tulostavoitteeseen pyritään pääsemään toimintaa kehittämällä sekä kustannussäästöillä, joita jatketaan edelleen ja jotka kohdistuvat kaikkiin kululajeihin.

Investointirahaa työkoneisiin ja autoihin sekä muuhun irtaimen omaisuuteen käytetään 1,7 milj. euroa.

Rakentamispalvelun tulos- ja rahoituslaskelmaennuste (1 000 €)

	Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA / Ennuste
Tuloslaskelma				
Liikevaihto		65 775	66 914	1 139
Liiketoiminnan muut tuotot		234	2 791	2 557
Valmistus omaan käyttöön		73 214	79 738	6 524
Varsinaiset kulut		-124 834	-121 966	2 868
Poistot		-2 147	-2 254	-107
Liikelylijäämä/alijäämä		12 242	25 223	12 981
Korvaus peruspääomalle		-1 134	-1 134	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		11 108	24 089	12 981
Rahoituslaskelma				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelylijäämä (-alijäämä)		12 242	25 223	12 981
Poistot ja arvonalentumiset		-2 147	-2 254	-107
Rahoitustuotot ja -kulut		-1 134	-1 134	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät				
Toiminnan rahavirta		13 255	26 343	13 088
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot		-1 759	-1 759	
Investoinnin rahavirta		-1 759	-1 759	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		11 496	24 584	13 088
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset		-11 496		11 496
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-11 496		11 496
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN			24 584	24 584

Sitovat tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Kaupunginkanslia		
Tavoitteena on, että 60 % kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätettäväksi tulevista asioista käsitellään enintään 100 kalenteripäivässä.	60	60
Talouden ohjauksen tasapainotavoite: Pidetään emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 %:n tuottavuuden parantamisen tavoitteella.	100	100
Vähintään 68 tilasto- ja tutkimusjulkaisua.	68	68
Vähintään 410 000 käyntiä tietokeskuksen ylläpitämissä verkkopalveluissa vuoden aikana.	410 000	410 000
Ajantasainen julkaisukalenteri, joka tarkistetaan johtoryhmässä 11 kertaa vuodessa	11	11
Korkeasaari		
Kävijämäärä 530 000 kävijää vuodessa		
Stara		
Energiansäästö tavoite on 12 % vuoden 2010 energiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästö tavoitteet. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön- ja kaukolämmönkulutus.		
Työhyvinvointia kehitetään siten, että sairauspoissaolojen määrä vähenee		
Talpa		
Tilikauden tulos ≥ 0	0	30 000
Asiakastytyväisyys 3,8 asteikolla 1–5 (toteutunut 3,86 vuonna 2015)	3,8	3,8
Palvelukeskus		
Sitovana toiminnallisena tavoitteena on asiakastytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla 1–5).		3,5
Työterveys Helsinki		
Työterveysneuvottelut – Företagshälsovårdsdiskussioner	1 600	

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Kaupunginkanslia		
Hankintakilpailutukset, joissa ympäristönäkökulma on huomioitu	60	60
Keskimääräinen työpanos/kilpailutus, htp	40,5	40,5
Hankintakilpailutusten määrä, kpl	130	130
Julkaisut, kpl	68	68
Julkaisukalenterin seuranta	11	11
Tietokeskuksen verkkopalveluissa käyntien määrä, kpl/vuosi	410 000	410 000
Laaja tietopalvelutehtävä, kpl	1 100	1 100
Tutkijapalvelu kaupunginarkistossa, tutkijakäynnit, kpl	1 600	1 600
Tutkijoiden tilaamat asiakirjat, kpl	7 150	5 000
Sinetti-arkistotietojärjestelmä, käyntejä / vuosi	41 000	41 000
HRI-palvelusta ladattujen tietoaineistojen määrä / vuosi	22 000	22 000
Helmi-intrassa (Yhteiset-palvelut/Tilastot ja tutkimukset) ylläpidettävien teema-alueiden lukumäärä, kpl	18	18
Ylläpidettävät sähköiset tietopalvelut, kpl	11	11

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
HRI-palvelussa avattujen tietoaaineistojen lukumäärä, kpl	50	50
Opintopäivät	28 000	11 611,00
Konsulttipäivät	1 300	607
Korkeasaari		
Toimintakate/asukas		
Tulot €/kävijä		
Lajimäärä		
Pinta-ala		
Henkilöstön määrä		
Tehokkuus/taloudellisuus		
Automaattisesti täsmäytyvät tilioviennit	62,50 %	68,00 %
E-laskujen osuus lähtevistä laskusta	27,00 %	28,00 %
Automaattisesti täsmäytyvät ostolaskut	14,50 %	14,50 %
CM-järjestelmässä täsmäytyvät ostolaskut	9,00 %	9,00 %
Sähköisesti ilmoitetut poissaolot	72,50 %	73,00 %
Sähköiset palkkalipukkeet	74,00 %	75,00 %
HTV	355	375
Palvelukeskus		
Liikelyijäämä vähintään 2,0 % liikevaihdosta		5,2
Sijoitetun pääoman tuotto on vähintään 5,0 %		9,6
Henkilöstökulut (ml. työvoiman ostot) enintään 56 % liikevaihdosta.		46,54
Työterveys Helsinki		
Esimieskonsultaatiot	3 500	
Työpaikkaselvitykset	560	
Vastaanotto- ja etäkontaktit	230 000	
Asiakasmäärä	40 500	
Kirjanpidon myynti/asiakasmäärä	403	
Tarkastuslautakunta ja -virasto		
Henkilötyöpäivät	3 650	3 670
Arviointi- ja tarkastustyöhön käytettyjen työpäivien osuus henkilötyöpäivistä	73,50 %	74,00 %
Tilintarkastuspäivät, ulkoisen tilintarkastajan toteutuneet tarkastuspäivät	390	390
Henkilöstön määrä	18	18
Tarkastusta ja arviointia tekevän henkilöstön määrä	16	16
Tuottavuuden kehitys	98	104
Tilojen kokonaispinta-ala (m2)	602	602

Kasvatus ja koulutus

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA/Ennuste	Ylitysoikeus 2017
2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	Tulot yhteensä	74,5	65,1	68,4	3,3	
	Menot yhteensä	-1 092,4	-1 098,5	-1 102,5	-4,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-1 098,5		-4,0	
	Toimintakate	-1 017,9	-1 033,4	-1 034,0	-0,6	
21001 Kasvatus ja koulutus	Tulot yhteensä		36,4	37,0	0,6	
	Menot yhteensä		-662,2	-655,4	6,8	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-662,2		6,8	
	Toimintakate		-625,7	-618,4	7,3	
Vanhat Vaka, Opev, Sto, Rto	Tulot yhteensä	74,5	28,7	31,4	2,8	
	Menot yhteensä	-1 092,4	-436,4	-447,1	-10,7	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-436,4		-10,7	
	Toimintakate	-1 017,9	-407,7	-415,7	-8,0	

Toimiala yhteensä TA sisältää alkuvuoden lakkautettujen virastojen talousarviot 5 kk osalta ja uusien ta-kohtien talousarviot 7. kk osalta. Ennustesarakkeessa on lakkautettujen virastojen osalta toteumatieto 31.5.2017 asti ja jatkuvien toimintojen osalta ennuste 7 kk:n määrärahojen käytöstä.

Kasvatus ja koulutus

Menoja ennakoidaan kertyvän kaikki kasvatuksen ja koulutuksen palvelukokonaisuudet ja hallinto huomioiden 4 400 000 euroa eli 0,7 % yli välitilinpäätökseen perustuvan talousarvion (1.6.-31.12.2017 yht. 650 979 000 euroa). Tuloja arvioidaan kertyvän vajaat 725 000 euroa, eli 2% enemmän kuin välitilinpäätökseen 31.5. 2017 perustuvassa talousarviossa (1.6.-31.12.2017 yht. 36 289 000 euroa). Tulot kertyvät varhaiskasvatuksen palvelukokonaisuuden asiakasmaksuista.

Menojen ylitys johtuu varhaiskasvatuksen päiväkotihoidon asiakasmäärän kasvusta sekä kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa.

Ulkoisen rahoituksen kokonaismäärä on 8,9 miljoonaa euroa. Menojen kokonaisylitys ennakoidaan kuitenkin pienemmäksi. Tämä johtuu toimialan arvioitua pienemmistä toimintakuluista sekä avustuksina maksettujen clearing-korvausten pienenemisestä 1,5 miljoonalla eurolla. Toimintakulut pienenevät ammatillisessa koulutuksessa, johtuen talousarviota ennakoitua pienemmästä opiskelijamäärästä. Kuluja vähentää myös vuoden 2016 tulospalkkiojaksotuksen purku. Avustuksina maksettavien perusopetuksen kotikuntakorvausten perusosaa on laskettu vuoden 2016 tasosta 1,8 %. Perusosaan vaikuttaa vuosittainen kustannustenjaon tarkistus ja

kustannustason muutosta kuvaava indeksikorotus, joka vuodelle 2017 oli mm. kilpailukykysovimuksen takia negatiivinen.

Irtaimen omaisuuden hankintojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Toimialan sitovien toiminnallisten tavoitteiden ennakoidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti, lukuun ottamatta perusopetuksen tavoitetta ePortfolio otetaan käyttöön vähintään 45 peruskoulussa. Eportfolioa varten tarvittava tekninen alusta ei ole käytössä.

Valtionosuuteen oikeuttavia oppilaita ja opiskelijoita ennakoidaan olevan kaikkiaan 61 185, eli noin 260 (- 0,4 %) vähemmän kuin talousarviossa on ennakoitu. Oppisopimusten määrän ennakoidaan jäävän noin 250 sopimuksella ja ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärän noin 300 opiskelijalla alle talousarvion. Suomenkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 237 (0,6%) oppilaalla. Ruotsinkielisessä päivähoidossa ennakoidaan lapsia olevan noin 2 030, eli noin 30 lasta (-1,6%) vähemmän kuin talousarviossa. Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ennakoidaan lapsia olevan 269 (-0,7%) talousarviota vähemmän, mutta oman päiväkotihoidon lasten määrän ennustetaan kasvavan 560 (2,5%) lapsella. Vapaan sivistystyön opiskelijamäärien ja opetustuntimäärien ennustetaan pysyvän talousarvion tasolla.

Sitovat tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Tavoite 1: "Neuvola päiväkodissa" -toimintamallin käyttö laajenee Mellunkylän ja Malmi-Pukinmäen varhaiskasvatusalueille vuoden 2017 aikana. Tavoite on yhteinen sosiaali- ja terveystoimialan kanssa.	TOT	TOT
Tavoite 2: Deflatoidut menot €/varhaiskasvatuksen palvelujen piirissä olevia lapsia (koko päiväkotihoido, koko perhepäivähoito, yksityisen hoidon ja kotihoidon tuki ja kerhot) kohden Helsingissä eivät kasva.	TOT	TOT
Tavoite 1: Digitaalisuus ja monimuotoiset oppimisympäristöt edistävät jokaisen oppimista yhteisöllisesti ja yksilöllisesti perusopetuksessa.		
Mittari 1: Jokaisessa peruskoulussa on vähintään yksi monimuotoinen oppimisympäristö 100:aa oppilasta kohti.	TOT	TOT
Mittari 2: ePortfolio otetaan käyttöön vähintään 40:ssä suomenkielisessä ja viidessä ruotsinkielisessä peruskoulussa.	TOT	EI TOT
Tavoite 2: Digitaalisuus ja monimuotoiset oppimisympäristöt edistävät jokaisen oppimista yhteisöllisesti ja yksilöllisesti lukiokoulutuksessa.		
Mittari: Vähintään 50 %:lla lukioiden opettajista ja ohjaajista on digi.fi 1-tason taidot.	TOT	TOT
Tavoite 3: Digitaalisuus ja monimuotoiset oppimisympäristöt edistävät jokaisen oppimista yhteisöllisesti ja yksilöllisesti ammatillisessa koulutuksessa.		
Mittari: Vähintään 50 %:lla opettajista ja ohjaajista on digi.fi 1-tason taidot.	TOT	TOT
Suomenkielinen työväenopisto		
Tavoite 1: Suomenkielisen työväenopiston opetustuntien määrä vuonna 2017 on 101 500 opetustuntia.	101500	102500
Ruotsinkielinen työväenopisto		
Tavoite 1: Ruotsinkielinen työväenopisto toteuttaa 22 500 opetustuntia yhteensä noin 6 300 osallistujalle vuonna 2017.	22500	22500

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Tavoite 1: Varhaiskasvatustoimi osallistuu ”Suomi 100 Suuri Lukuseikkailu” hankkeeseen tiiviissä yhteistyössä kaupunginkirjaston kanssa.	TOT	TOT
Tavoite 2: Työkykyjohtaminen tukee arjen sujuvuutta – jokaisen työpanos on tärkeä.	TOT	TOT
Opetus		
Tavoite 4: Kehitetään lasten, nuorten ja perheiden aktiivista toimintaa ja vahvistetaan osallisuutta siten, että jokaisella lapsella on mahdollisuus johonkin harrastukseen.		
Mittari 1: Vähintään 40:ssä suomenkielisessä ja viidessä ruotsinkielisessä peruskoulussa koulun tiloja käytetään koulun jälkeen iltapäivisin harrastustoimintaan.	TOT	TOT
Tavoite 5: Suunnittelussa huomioidaan varhaiskasvatustoimen digitalisaatio-ohjelma ja kehittämistyötä tehdään yhdessä varhaiskasvatustoimen ja kaupunginkanslian kanssa. Tavoitteena on yhteisen tiedon tuottaminen verkossa ja verkostoissa.		
Mittari: Vähintään kaksi suomen- ja kaksi ruotsinkielistä opetus- ja varhaiskasvatustoimen yhteistä koulutuspäivää.	TOT	TOT
Suomenkielinen työväenopisto		
Opistossa seurataan myös ilmoittautuneiden kurssilaisten määrää, kaikkien opiskelijoiden tuntimäärää ja tapahtumiin osallistuvien opiskelijoiden lukumäärää.	TOT	TOT
Ruotsinkielinen työväenopisto		
Muut toiminnalliset tavoitteet:		
Ilmoittautuneiden kurssiosallistujien määrä	18500	18500
Ruotsinkielisen työväenopiston kurssitoimintaan osallistuvien määrän suhde Helsingin ruotsinkielisen väestön määrään		
Suunnittelemansa opinnot loppuunsaattavien maahanmuuttajien määrä	15	15

Kaupunki- ympäristö

Kaupunkiympäristön toimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö	Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA/En- nuste	Ylitysoikeus 2017	
3 Kaupunkiympäristön toimiala	Tulot yhteensä	807,1	886,5	1 009,0	122,5	
	Menot yhteensä	-597,2	-739,4	-755,3	-15,8	-0,4
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-739,8		-15,4	
	Toimintakate	209,9	147,1	253,8	106,7	-0,4
31001 Kaupunkirakenne	Tulot yhteensä		221,4	360,2	138,8	
	Menot yhteensä		-124,5	-118,7	5,8	-0,4
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-124,9		6,2	
	Toimintakate		97,0	241,5	144,5	-0,4
31002 Rakennukset	Tulot yhteensä		302,3	301,1	-1,2	
	Menot yhteensä		-167,6	-166,4	1,2	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-167,6		1,2	
	Toimintakate		134,7	134,7	0,0	
31003 Asuntotuotanto	Tulot yhteensä		10,4	14,6	4,2	
	Menot yhteensä		-11,7	-10,4	1,2	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-11,7		1,2	
	Toimintakate		-1,2	4,2	5,4	
31004 HSL- ja HSY-kun- tatyht. maksuosuudet	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-191,2	-202,1	-191,4	10,7	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-202,1		10,7	
	Toimintakate	-191,2	-202,1	-191,4	10,7	
31005 Pelastuslaitos	Tulot yhteensä	15,3	14,3	14,3	0,1	
	Menot yhteensä	-52,3	-52,0	-52,0	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-52,0		0,0	
	Toimintakate	-37,0	-37,7	-37,6	0,1	
Lakkautetut virastot	Tulot yhteensä	791,8	338,0	318,8	-19,2	
	Menot yhteensä	-353,8	-181,7	-216,4	-34,8	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-181,7		-34,8	
	Toimintakate	438,0	156,4	102,4	-54,0	

Toimiala yhteensä TA sisältää alkuvuoden lakkautettujen virastojen talousarviot 5 kk osalta ja uusien ta-kohtien talousarviot 7. kk osalta. Ennustesarakkeessa on lakkautettujen virastojen osalta toteumatieto 31.5.2017 asti ja jatkuvien toimintojen osalta ennuste 7 kk:n määrärahojen käytöstä. Pelastuslaitos ja HSL/HSY-kuntayhtymien maksuosuudet ovat koko vuoden tiedoilla.

Kaupunkiympäristö

Kaupunkirakenne

Kaupunkiympäristön kaupunkirakenteen tuottojen 205 milj. euroa ja kulujen 119 milj. euroa arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti, kun välitilinpäätöksen toteuman mukaiset määrärahamuutokset kirjataan.

Kaupunkiympäristön kaupunkirakenteen kevään ja kesän toimintaan on vahvasti vaikuttanut or-ganisaatiouudistus 1.6.2017. Muutostilanteet ovat vaati-neet sopeutumista ja uusien yhteisten toimintatapo-jen kehittäminen jatkuu edelleen.

Rakentamisen jatkuminen edelleen vilkkaana on osassa kaupunkirakenteen palveluista aiheutta-nut vilkasta liikennettä työmarkkinoilla. Yksityinen sektori koetaan vetovoimaiseksi ja osaamista kar-kaa kaupungin ulkopuolelle mutta myös kaupun-gin sisällä palvelusta/palvelukokonaisuudesta toi-seen. Osaavan henkilöstön rekrytointi nähdään haasteellisena.

Kaupunkirakenteen kaikkien 19 sitovan toiminnalli-sen tavoitteen arvioidaan toteutuvan. Myös muiden toiminnallisten tavoitteiden arvioidaan toteutuvan ta-lousarvion mukaisesti.

Rakennukset

Rakennukset netto ennustaa toimintakatetavoitteen toteutuvan. Talousarviossa asetettu toimintakate-tavoite on 135 milj. euroa. Talousarviokohdan ar-vidut tulot ovat 301 milj. euroa ja menot 166 milj. euroa.

Talonrakennusalan ylikuumeneminen vaikuttaa ura-koiden hintatasoa nostavasti, mikä saattaa aihe-uttaa vaikeuksia hankkeiden etenemisessä loppu-vouden osalta. Sisäilmaongelmaisten koulujen ja

päiväkotien korjausten lisääntyminen tulee olemaan hyvin haasteellista edellä mainituista syistä.

Sitovan toimintakatetavoitteen että tiloihin liittyvän sitovan 4% vajaakäyttö-asetavoitteen ennustetaan toteutuvan.

Asuntotuotanto

Myyntituottoja eli rakennuttamispalkkioita toteute-tuista asuntoprojekteista kertyy vuonna 2017 tämän hetken arvion mukaan 24,4 milj. euroa. Tulojen kas-vaessa ja menojen jäädessä arviota pienemmäksi, talousarviossa esitetty 1 milj. euron toimintakateta-voite ylittyy 8,4 milj. euroa.

Asuntotuotannon ja koko rakentamisen volyymit ovat poikkeuksellisen korkealla tasolla pääkaupun-kiseudulla. Myönnettyjen rakennuslupien määrä on nousussa ja rakentamisen aloitukset ovat kasva-neet voimakkaasti. Tuotantoresurssien riittämättö-myys ja pullonkaulat hidastavat ja osin estävät uu-sien asuntoprojektien rakentamisen käynnistämi-sen, kun rakennusliikkeillä ei ole mahdollisuuksia tai halukkuutta antaa urakkatarjouksia laatu- ja kustan-nussäädelyistä tuotannosta. ARA-tuotannon tarjo-ushintojen nousu yli hyväksyttävän tason voi siirtää loppuvuonna kilpailutettavien kohteiden aloituksia myöhempään ja vaikeuttaa siten kaupungin oman asuntotuotannon AM-ohjelmassa asetetun tavoit-teen saavuttamista.

Muiden toiminnallisten tavoitteiden osalta arvioi-daan, että vuonna 2017 tehdään uudistuotannon käynnistämispäätöksiä 1859 asunnon rakennuttami-sesta ja rakennustöitä aloitetaan Facta-seurannan mukaisin kriteerein 1407 asunnon osalta. Peruskor-jauskohteiden käynnistämispäätöksiä arvioidaan tehtävän yhdeksässä kohteessa, joissa on yhteen-sä 697 asuntoa ja sitova tavoite toteutuu.

Pelastuslaitos

Tulot ennustetaan olevan talousarvion mukaises-ti 14 milj. euroa. Menojen arvioidaan toteutuvan 52 milj. euroa suuruisena eli talousarvion mukaisesti.

Sitovista toiminnallisista tavoitteista yksi ei toteu-du. Ensihoidon tavoittamisviivetaavoite 70 % ei to-teudu. Viive on 69 %. Kiireellisten ensihoitotehtävi-en kasvu tammi-heinäkuussa oli 3 % edellisvuoden

vastaavasta ajankohdasta. Kasvava tehtävämäärä lisää yksiköiden sidonnaisuutta tehtäviin ja hidastaa lähtönopeutta seuraaviin tehtäviin. Tämän lisäksi asiakkaiden tavoittamisaiakaa hidastavat jonnoutuvat hälytystehtävät, jotka osoitetaan sairaalassa tai oman toiminta-alueen ulkopuolella oleville yksiköille. Tavoittamisviive ylittää ensihoidon

palvelutasopäätöksen mukaiset tavoitteet. Poikkeaman korjaaminen edellyttää resursoinnin kohdentamista ensihoitoyksiköiden määrään. Yhteistyö hätäkeskuksen kanssa ei ole johtanut hälytysmäärän kasvutrendin pysäyttämiseen odotetulla tavalla.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuvat.

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos

Liikennelaitoksella on sitovana tavoitteena, että talouden tulos on vähintään nolla. Ennusteen mukaan tavoite on toteutumassa. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 19,3 milj. euroa talousarviota pienempänä. Ennusteessa HSL:ltä laskutettavia liikennöntikorvauksia on toteutumassa 5,5 milj. euroa talousarviota vähemmän ja HSL:n infrakorvauksia 10,5 milj. euroa talousarviota vähemmän. Länsimetron käynnistymisen siirtyminen syksyyn 2017 pienentää korvauksia. Talousarvio on tehty oletuksella, että länsimetro olisi käynnistynyt vuoden 2017 alussa.

Länsimetron käyttöönoton viivästyminen pienentää myös menoja sillä esimerkiksi korkomenot, poistot ja Länsimetro Oy:n vastikelaskutus toteutuvat talousarviota pienempinä. HSL korvaa HKL:lle pääosin ne kustannukset, jotka johtuvat länsimetroon valmistautumisesta ja jotka toteutuvat metron käyttöönoton viivästyisestä huolimatta (mm. kuljettajien palkkakustannukset).

Investointien toteutumisennuste on 135 milj. euroa, kun talousarviossa investointeihin on varattu 169,1 milj. euroa. Osa vuodelle 2017 suunnitelluista raitiovaunuinvestointimaksuista toteutui jo vuoden 2016 lopussa ja toisaalta osa vuoden 2017 maksuista siirtyi vuodelle 2018.

Tilikauden suurimmat investoinnit ovat uudet raitiovaunut 49,8 milj. euroa. Muita suuria investointeja ovat Hakaniemen metroaseman peruskorjaus ja kehittäminen 11,3 milj. euroa, Kulo-saaren metrosillan peruskorjaus 6,1 milj. euroa ja Helsingin metron asetinlaitteen uusiminen 5,7 milj. euroa.

HKL:n lainanottotarpeen vuodelle 2017 ennustetaan olevan noin 220 milj. euroa. Lainamäärä tarkentuu loppuvuoden aikana. HKL:n nostamaan lainamäärään vaikuttaa koko kaupungin rahoitus tilanne.

Liikennelaitoksen sitovista tavoitteista taloudellisen tuloksen, raitiliikenteen asiakastyytyvyyden ja liikennöinnin luotettavuuden sekä raitiliikenteen matkustajien kokeman järjestyksen ja turvallisuuden ennakoitaan toteutuvan vähintään tavoitteen mukaisesti.

Toiminnan kokonaiskustannukset paikkakilometriä kohden ennustetaan jäävän tavoitteesta 0,065 €/paikka-km. Paikkakilometriennuste on laskeutunut länsimetron aloituksen siirtymisen vuoksi, mutta kustannusten ei ennusteta laskevan samassa suhteessa.

Metroliiikenteen luotettavuuden ja asiakastyytyvyyden sekä metroliiikenteessä koetun järjestyksen ja turvallisuuden tavoitteiden ennakoitaan jäävän talousarviossa asetetuista tavoitteista sillä metroliiikenteessä on ollut alkuvuoden aikana teknisiä vikoja, jotka ovat pysäyttäneet koko metroliiikenteen ja aiheuttaneet ajamattomia lähtöjä. Myös länsimetron käynnistyminen syksyllä asettaa haasteita metroliiikenteelle loppuvuoden aikana.

HKL tulee vastaanottamaan länsimetron asemien ja radan hallinnan Länsimetro Oy:ltä arviolta syyskuussa. Riskienhallinnalla turvataan, että HKL:n toiminnassa ei ole tekijöitä, jotka voisivat viivästyttää länsimetron käyttöönottoa.

Terrori-iskut Venäjällä ja Ruotsissa (3.4. ja 7.4.2017) sekä Turun veitsi-isku (17.8.2017) käynnistivät tehostetun valmiuden myös HKL:llä. Riskienhallinta- ja valmiudenkohottamistoimenpiteitä olivat muun muassa: johtamisvalmiuden nostaminen, tietojenvaihto ja yhteistoiminta muiden toimijoiden kanssa sekä järjestyksenvälvojen lisääminen joukkoliikenteessä.

HKL:n tulos- ja rahoituslaskelmaennuste (1 000 €)

	Tilinpäätös 2016	TA 2017	2. Ennuste	Erotus TA/Ennus- te	Edellinen ennuste 2017	Ennusteen muutos
Tuloslaskelma						
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin	12 470	20 742	27 505	6 763	28 869	-1 364
Muut myyntitulot	147 367	184 866	168 884	-15 982	169 957	-1 073
Liikevaihto	159 837	205 608	196 389	-9 219	198 826	-2 437
Valmistus omaan käyttöön	3 519	5 849	5 999	150	6 199	-200
Liiketoiminnan muut tuotot	16 296	25 745	15 331	-10 414	15 446	-115
Varsinaiset kulut	-115 983	-153 911	-142 655	11 256	-145 658	3 003
Poistot	-40 927	-51 795	-48 608	3 187	-48 515	-93
Liikelyljäämä/alijäämä	23 398	31 656	26 801	-4 855	26 627	174
Rahoitustuotot	26		5	5	5	
Korkokulut kaupungin lainasta	-22	-54	-7	47		-7
Muut korkomenot	-2 658	-6 738	-4 515	2 223	-4 666	151
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442	-8 442		-8 442	
Muut rahoitusmenot	-11 238	-18 885	-14 396	4 489	-14 396	
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	1 065	-2 463	-554	1 908	-873	319
Poistoeron muutos	-14 749	3 099	3 047	-52	3 068	-21
Varausten muutos	16 300	-563	-2 060	-1 497	-2 060	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 615	73	433	359	134	298
Rahoituslaskelma						
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyljäämä (-alijäämä)	23	32	27	-5	27	-0
Poistot ja arvonalentumiset	-41	-52	-49	3	-49	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-22	-34	-27	7	-27	-0
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	0	-0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	42	49	48	-1	48	-0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-177	-169		169	-137	-137
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	-0	0	0	0	0
Investoinnin rahavirta	-177	-169	0	169	-137	-137
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-135	-120	48	168	-89	-137
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Lainakannan muutokset	50	237	36	-201	197	161
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	20	-117	65	182	-108	-173
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	70	120	102	-18	89	-13
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-64	0	150	150	-0	-150

Sitovat tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Laaditaan yleiskaavan toteuttamishjelma yhdessä kaupunginkanslian ja kanssa.	ohjelma laadittu	toteutuu
Laaditaan MAL-sopimuksen ja uuden AM-ohjelman mukaisesti asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 600 000 kem2 pääosin raideliikenteen palvelualueelle.	600000	600000
Asemakaavoitetusta asuntokerrosalamäärästä on täydennysrakentamista vähintään 200 000 kem2.	200000	200000
Malmin lentokenttäalueen asemakaavoituksen jatkaminen: Fallkullanpuiston asemakaava, lentokenttärakennuksen ja hangaarin suojelukaava ja Malmin raitiotie- ja liikenneyhdytydet Kivikon ja Tattariharjun välillä. Asemakaavaehdotukset valmistellaan lautakunnan käsittelyyn vuoden 2017 aikana.	ehdotukset valmisteltu	toteutuu
Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan kasvaa 0,2 %-yksikköä edellisvuoden toteumasta.	+0,2%	0,2 %
Joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä kasvaa 0,2%-yksikköä edellisvuoden toteumasta.	+0,2%	0,2 %
Suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia tehdään ympäristövalvonnassa 400 tarkastusta elintarvike-valvonnassa 2 600 Oiva-järjestelmän mukaista tarkastusta ja terveydensuojelussa ja tupakkavalvonnassa yhteensä 350 tarkastusta.	tarkastukset tehty	toteutuu
Luonnon monimuotoisuutta turvataan laatimalla hoito- ja käyttösuunnitelmat sekä rauhoitusesitykset kolmelle alueelle.	suunnitelmat ja esitykset laadittu	toteutuu
Ympäristötalon kokonaisenergiankulutus vuonna 2017 on 6 % pienempi kuin vuoden 2014 kokonaisenergiankulutus.	6 %	6 %
Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 prosenttia hyötykäytetään.	80 %	80 %
Asunto-ohjelman mukaisille tonteille rakennetaan katu sellaiseen vaiheeseen, että tontin rakentaminen on oikea-aikaisesti mahdollista.	rakennettu	toteutuu
Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä edistetään kehittämällä talvihoitoa.	talvihoitoa kehitetty	toteutuu
Sähköisesti käytettävissä olevien asiointipalveluiden osuutta lisätään vuodesta 2015 vuoden 2017 loppuun mennessä 30:llä prosenttiyksiköllä.	+ 30% yks	+30%yks
Rakennusvalvontaan saapuneista lupahakemuksista vähintään 80 % käsitellään 6 viikossa (=1,4 kuukautta).	6 vkoa	6 vkoa
31002 Rakennukset: Energiasäästö tavoite vuonna 2017 on energiasäästöneuvottelukunnan ohjeistuksen mukaisesti 12 % vuoden 2010 kokonaisenergiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästö tavoitteet.	12 %	12 %
Asuntotuotanto sitoutuu rakennuttamaan asuntotuotanto-toimikunnalle varattujen rakentamiskelpoisten tonttien puitteissa AM-ohjelman mukaisen kaupungin oman asuntotuotannon, jonka määrä vuonna 2017 on 1 500 asuntoa.	1500	1500
Asuntotuotanto rakennuttaa siltä tilattavat kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjaukset yhtiöiden investointi-budjettien ja aikataulujen mukaisesti.	rakennutettu	toteutuu

Sitovat tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Pelastuslaitos		
Onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä omatoimisen varautumisen kehittämiseksi kuntalaisiin sekä alueella toimiviin tahoihin kohdistetaan turvallisuuden ja onnettomuusriskien hallintaan liittyviä toimenpiteitä. Vuoden 2016 tavoitteena on vähintään 8 600 turvallisuuspistettä.	8600	8600
I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahvuisella yksiköllä on enintään 6 minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.	50	57
Ensihoidon tavoittamisviive on enintään 8 minuuttia vähintään 70 %:ssa kiireellisyysluokien A ja B tehtävistä.	70	69
HKL		
Tilikauden tulos on vähintään nolla	0	Tot.
Liikennöintikustannukset per paikka-km laskevat (positiivinen tuottavuuskehitys)	0,065	0,067
Raitio- ja metrolinjakäytön asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2016 tasolla (tavoite täsmennyksenä vuoden 2016 lopussa)	4,04; 4,19	4,04; 4,17
Raitio- ja metrolinjakäytön luotettavuus vähintään vuoden 2016 tasolla (tavoite täsmennyksenä vuoden 2016 lopussa)	99,84%;99,84%	99,86%; 99,83%
Matkustajien kokema järjestys ja turvallisuus paranevat (tavoite täsmennyksenä vuoden 2016 lopussa).	4,22; 4,18	4,22; 4,17

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvui	Ennuste
Turvataan yritysten toimintaedellytykset ja elinkeinoelämän toimivuus laatimalla riittävästi ja oikea-aikaisesti toimitilakaavoja kaupunkirakenteen ja saavutettavuuden kannalta hyville paikoille.	toteutuu	toteutuu
Keskusta-alueiden kävely-ympäristön toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen laatu paranee. Vuonna 2017 toteutetaan edellisvuonna kehitetty seurantamenetelmä.	toteutuu	toteutunee
Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon.	toteutuu	toteutunee
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta.	toteutuu	toteutunee
Yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa tuetaan toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena on pyöräilyn lisääminen ja turvallisuuden edistäminen. Vuoden 2017 aikana laaditaan rakennuspalvelun kanssa yhteiset tavoitteet pyöräilyinfran toteuttamiseen ja yhteiset mittarit vaikutusten seuraamiseen.	toteutuu	toteutuu
Pilaantuneen maaperän kunnostamista koskevista ilmoituksista 80 % ratkaistaan 80 vuorokauden kuluessa ilmoituksen vireille tulosta.	80 vrk	80 vrk
Oleskelutilojen, mm. päivähoitotilat, koulut, majoitustilat ja nk. hygieniaa edellyttävien huoneistojen käyttöönottoa koskevista ilmoituksista 80 % käsitellään alle 120 vuorokaudessa.	120 vrk	120 vrk
Asumisterveyttä koskevista toimenpidepyynnöistä 80 % ratkaistaan 220 vuorokaudessa asian vireille tulosta.	220 vrk	220 vrk
Yksittäisten ruokamyrkytyspäilyjen keskimääräinen käsittelyaika on enintään 6 vuorokautta.	6 vrk	6 vrk
Rakennusvalvonta käy vuonna 2017 projektiluonteisesti läpi erikseen valittavan kantakaupungin osa-alueen selvittääkseen mahdolliset erot lupapäätösten mukaan toteutuneiden rakennusten laajuustietojen ja kiinteistöverotuksen pohjana olevien laajuustietojen (kokonaisala) välillä. Projekti toteutetaan yhteistyössä veroviranomaisten kanssa. Saatujen tulosten perusteella selvitystyötä jatketaan seuraavina vuosina muilla alueilla.	toteutuu	toteutuu
Rakennusvalvontapalvelun tavoitteena on pystyä rationalisoimaan toimintaansa niin, että katselmusten ja erityissuunnitelmien lukumääriä voidaan vähentää. Valvonta- ja tarkastustoimenpiteitä kohdistetaan riskialttiisiin kohteisiin.	toteutuu	toteutuu
31001 Kaupunkirakenne		
Luovutettu asuntorakennusoikeus vähintään, kem2	380000	380000
Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika, keskiarvo enintään pv.	5	5
Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika enintään, keskiarvo pv	19	19
Ulkoiset maanvuokrat, milj. €, vähintään	210	210
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl	60	73
Rakentamiskelpoiseksi tutkittu ja kunnostettu maa (5 v. keskiarvo, ha)	15	15
Geoteknisestä suunnittelusta johtuvia, yli 0,5 milj. euron vahinkoja ei toteudu pohja- ja kalliorakentamisessa, vahinkojen määrä, kpl	0	0
Ylläpidettävä katuala, ha	2102	2102
Ylläpidettävät sillat, m ²	310364	310364
Yleiset käymälät, kpl	39	39
Uudelleen päällystetty katuala, ha	46	46
Rakennetut puistot, ha	919	919
Pellot ja niityt, ha	1045	1045
Metsäiset alueet, ha	4655	4655
Katuvihreä, ha	491	491
Lupapäätökset, kpl	3500	3500

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvui	Ennuste
Uudisrakentamista koskevat lupapäätökset, kpl	650	650
Uudisrakentamisen lupapäätökset, asuntoja kpl	6000	6000
Käyttötarkoituksen muutokset, asuntoja kpl	1000	1000
Uudisrakentamisen lupapäätökset, toimistot, liiketilat, julkiset tilat kem2	300000	300000
Uudisrakentamisen lupapäätökset, teollisuus ja varastotilat kem2	90000	90000
Uudisrakentamisen lupapäätökset, muut kem2	7500	7500
Erytyssuunnitelmat, kpl	36000	36000
Katselmukset, kpl	15000	15000
Uudisrakentamisen määrä milj. m3	4,3	4,3
Asiakaspalvelutapahtumat	125000	125000
Alueidenkäytön valvontatapahtumat	15000	15000
Katutyöluvat – Gatuarbetsstillstånd	6000	6000
Tilapäiset liikennejärjestelyt, kpl	6700	6700
Sijoitusluvat ja -suostumukset	450	450
Maanvuokrasopimukset	1500	1500
Tonttikorkeusilmoitukset	600	600
Pysäköinnin valvontatapahtumat	1000000	1000000
Pysäköintivirhemaksut ja -huomautukset, kpl	200000	200000
Pysäköintiautomaatit, kpl	500	500
Pysäköintitunnukset	28000	28000
Kunnossa- ja puhtaanapitosiirrot, kpl	11900	11900
Pysäköinninvalvonnan siirrot, kpl	4100	4100
Kaupunkisuunnittelun menot €/ asukas	41	41
Kaupunkisuunnittelun menot €/ kaavoitettu kokonaiskerrosala (kem2 5 v keskiarvo)	23	23
Ulkovalaistuksen energian kulutus kWh/asukas	73,43	73,43
Kaavoituksen mahdollistamat uudet asunnot (kpl)	6000	7600
Kaavoitettu kokonaiskerrosala (kem2)	1250000	1250000
Joukkoliikenne-etuudet sisältävien tulosuuntien kokonaismäärä liikennevaloliittymissä yhteensä (kpl)	980	980
Katukilometrit (km)	>1080	>1080
Suunnitellut baana- ja pyöräilyn pääväyläkilometrit (km)	10	10
Suunniteltujen pyöräpysäköintipaikkojen lkm	300	300
Toimialan tilojen kokonaispinta-ala htm ²	155848	155848
31002 Rakennukset		
Tyhjien tilojen osuus tilakannasta enintään %	4	4
Uudisrakennukset ja peruskorj, m ²	30000	30000
Arkkitehtuuripalvelun projekteille tehdyt tunnit	30000	30000
Kaupungin palvelurakennusten sääkorjattu lämpöenergian kulutus, kWh/brm2/v	141	141
Tiloja vuokrauksessa, m2	2970000	2970000

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvui	Ennuste
Tiloja ylläpidossa, m2	1880000	1880000
Tilojen pinta-ala suhteessa asiakasmäärään	4,08	4,08
Toimialan tilojen kokonaispinta-ala htm ²	155848	155848
31003 Asuntotuotanto		
ARA-tuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl	1238	1238
Muu uudistuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl	262	262
Uudistuotanto yhteensä: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl	1500	1859
Peruskorjaus: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl	697	697
Pelastuslaitos		
Määräaikaisen valvontatoiminnan piirissä olevissa valvontakohteissa riskiluvun 3–5 saaneiden kohteiden osuus kaikista valvonnan piirissä olevista kohteista ei laske.	100	100
Maallikoiden havaitsemista kammioväriinapotilaista selviytyy vähintään 32 %.	32	50
Ensihoitoyksiköiden tehtäväsidonaisuus ei nouse vuoteen 2016 verrattuna.	100	100
VATU-menettelyt toteutuvat 100 %.	100	100
Täydennyskoulutuksen määrä on vähintään sama kuin vuonna 2016.	100	100
Pelastustoimialueen alueellinen pelastusliitto sekä sopimuspalokunnat tuottavat onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyviä palveluja kuntalaisille enemmän kuin vuonna 2016.	100	100

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvui	Ennuste
HKL		
Henkilöstötyytyväisyyskyselyssä mitattu johtamisen ja esimiestyön arvosana paranee		tot
Vakavista työtapaturmista johtuvien sairauspoissaolopäivien määrä laskee 5 %		tot
HKL:n strategisten kehitysohjelmien käynnistyminen		tot
Raide-Jokerin valmistelu etenee suunnitelman mukaisesti		tot
Kruunusiltojen valmistelu etenee suunnitelman mukaisesti.		tot
Kiinteistöissä tavoitetaso 48,2 GWh vuonna 2017 (2015: 49,2)	48,2	48,2
Raitioliikenteessä tavoitteena on kulutustaso 47,6 MWh/milj. paikkakilometriä kohden vuonna 2017 (2015: 48,5)	47,6	47,6
Metrolinikenteessä tavoitteena on kulutustaso 22,2 MWh/milj. paikkakilometriä kohden vuonna 2017 (2015: 22,6).	22,2	22,2
Paikkakilometrit		
Raitioliikenne	659,7	661,9
Metrolinikenne	3 512,7	2 573,5
Yhteensä	4 172,3	3 235,4
Liikelylijäämä-%	15,3	13,6
Koko pääoman tuotto-%	3,3	2,9
Sijoitetun pääoman tuotto-%	3,7	3,6
Omavaraisuusaste-%	44,4	46,6
Paikkakilometrikustannus, €	0,057	0,068
Liikevaihto, milj. €	205,8	196,7
Liikevaihto/henkilö, 1000 €	163	159
Liikevaihdon muutos,%	23,3	22,6
Resurssit		
Henkilöstö keskimäärin	1 264	1241

Kulttuuri ja vapaa-aika

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		Tilinpäätös			Erotus TA/Ennuste	Ylitysoikeus 2017
		2016	TA 2017	2. Ennuste		
4 Kulttuuri- ja vapaa- ajan toimiala	Tulot yhteensä	27,7	25,9	26,8	0,9	
	Menot yhteensä	-221,6	-224,2	-226,5	-2,3	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-224,2			
	Toimintakate	-193,9	-198,3	-199,7	-1,4	
41001 Kulttuuri ja vapaa- aika	Tulot yhteensä		14,8	16,0	1,2	
	Menot yhteensä		-108,2	-110,7	-2,6	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-108,2		-2,6	
	Toimintakate		-93,4	-94,7	-1,3	
41002 Kulttuurin laitosavus- tukset	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä		-9,1	-8,9	0,2	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-9,1		0,2	
	Toimintakate		-9,1	-8,9	0,2	
41003 Liikunnan laitosavus- tukset	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä		-4,2	-4,2	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-4,2		0,0	
	Toimintakate		-4,2	-4,2	-0,0	
Lakkautetut	Tulot yhteensä	27,7	11,1	10,8	-0,3	
	Menot yhteensä	-221,6	-102,7	-102,7	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+yliit/Enn		-102,7		-0,3	
	Toimintakate	-193,9	-91,6	-91,3	0,3	

Toimiala yhteensä TA sisältää alkuvuoden lakkautettujen virastojen talousarviot 5 kk osalta ja uusien ta-kohtien talousarviot 7. kk osalta. Ennustesarakkeessa on lakkautettujen virastojen osalta toteumatieto 31.5.2017 asti ja jatkuvien toimintojen osalta ennuste 7 kk:n määrärahojen käytöstä.

Kulttuuri ja vapaa-aika

Organisaatiouudistuksen jälkeen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on kolme talousarviokohtaa: kulttuuri ja vapaa-aika (talousarviokohta 41001), kulttuurin laitosavustukset (talousarviokohta 41002) ja liikunnan laitosavustukset (talousarviokohta 41003). Vuoden 2017 ensimmäinen ennuste toimi organisaatiouudistuksen määrärahasiirtojen ja talousarviokohtien pohjana. Käyttämättä olevat määrärahat siirtyivät uusille toimialoille muutetussa talousarviossa 2017 (kvsto 21.6.2017).

Kulttuurin ja vapaa-ajan talousarviokohdan, muutetun talousarvion 2017 toimintakate on 93 403 000 euroa. Välitilin päätöksen perusteella tulosbudjetin toimintakate on 93 756 000 euroa. Toimialan toimintakatteen toteutumisennusteen 1.6.–31.12.2017 ennakoidaan olevan 94 751 000 euroa. Toimintakate alittaa muutetun talousarvion 1,3 milj. eurolla ja tulosbudjetin (1.6.–31.12.2017) tason 995 000 eurolla. Toimintakate on sitova tavoite.

Toimintakatetasoon vaikuttaa kirjastolle myönnettävä ulkopuolinen rahoitus tietoyhteiskuntapalvelujen kehittämishankkeisiin sekä keskuskirjastotehtäviin. Toimialan tuloihin tukiin ja avustuksiin on em. määrärahaa budjetoitu 995 000 euroa, mutta vastaavaa menoerää ei ole huomioitu käyttömenobudjetissa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan laitosavustukset sisältävät kulttuurin laitosavustukset sekä liikunnan laitosavustukset. Laitosavustusten kokonaismääräraha 1.6.–31.12.2017 on 13 410 000 euroa välitilin päätöksen perusteella. Näiden talousarviokohtien arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Irtaimen omaisuuden perushankintamäärärahat arvioidaan ylittyvän 245 000 eurolla. Ylitys johtuu Kaupunginmuseolle myönnetystä Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksesta K4 Elefantti-hankkeelle.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kaikkien viiden-toista sitovan toiminnallisen tavoitteen arvioidaan toteutuvan tai ylittyvän talousarviossa. Kaupunginmuseon kävijämäärät yli kaksinkertaistuivat. Muiden toiminnallisten tavoitteiden arvioidaan toteutuvaan talousarvion mukaisesti yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ei ole tiedossa talousarvion toteutumiseen vaikuttavia merkittäviä poikkeamia toimintaympäristössä.

Sitovat tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Kulttuuripalvelukokonaisuus		
Kaupunginkirjasto		
106 500 aukiolotuntia	102 000	106 500
Käyntien määrä 14,4 miljoonaa	10 400 000	15 900 000
Kaupungin taidemuseo:		
Kävijämäärä on 145 000 kävijää	145 000	180 000
Yleiset kulttuuripalvelut:		
Tavoite 1: Opetusviraston ja Helsingin kulttuurikeskuksen yhteisessä kulttuurikasvatustyössä luodaan pysyvä verkostorakenne, joka edistää taide- ja kulttuuripalveluiden käyttöä monipuolisina oppimisympäristöinä.		
- opetusviraston ja taidetoimijoiden yhteiset foorumit kaksi kertaa vuonna 2017	2	2
- opettajien ja taidetoimijoiden koulutukset, kaksi kappaletta vuonna 2017		
Tavoite 2: Kehitetään lasten, nuorten ja perheiden aktiivista toimintaa ja vahvistetaan matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia siten, että jokaisella lapsella on mahdollisuus johonkin harrastukseen. Lisätään kaupungin tilojen käyttöä lasten ja nuorten harrastustoimintojen toteutuspaikkoina.		
- suunnataan lasten ja nuorten matalan kynnyksen kulttuurisia		
harrastuspalveluita erityisesti TPO-selvityksen alhaisen osallistumisen alueille: alueille suunnataan vähintään 60 iltapäivä- ja/tai vapaa-ajan kursssia vuonna 2017	60	60
- kohdennetaan taiteen perusopetuksen rahoitusta TPO-selvityksen alhaisen osallistumisen alueille		
Tavoite 3: Uudistetaan kulttuurin avustusjärjestelmät muuttuvan kentän tarpeisiin		
- annetaan vuonna 2017 kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle ehdotus, johon pohjautuen taiteen ja kulttuurin toiminta-avustusten jakoperusteet muutetaan vuoden 2018 avustushauista lukien.	kyllä = 1	kyllä = 1
Tavoite 4: Savoy-teatteri ja siihen kuuluva Espan lava ovat nettobudjetoitu yksikkö. Yksikön sitova toiminnallinen tavoite on järjestettävien esitysten lukumäärä.		
- vuonna 2017 tilaisuuksia on yhteensä vähintään 320	320	320
Kaupunginmuseo		
Asiakasmäärä: 550 000 asiakasta, johon luetaan museokävijöiden lisäksi muut asiakkaat ja verkkokävijät	550 000	1 053 000
Kaupunginorkesteri		
Orkesterin sitova toiminnallinen tavoite on 43 maksullista, Musiikkitalossa järjestettävää sinfoniakonserttia	43	43
Nuorisopalvelukokonaisuus		
Kaikki käyntikerrat 1 410 000	1 410 000	1 425 000
Nuorten pienryhmät 2500	2 500	2 500
Toiminnan tuottamiseen osallistuneet nuoret 1 430	1 430	2 800
RuutiBudjetin vakinaistaminen	kyllä = 1	kyllä = 1
Liikuntapalvelukokonaisuus		
Palveluiden asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2016 tasoa tai asiakastytyväisyys on 3,6 (asteikko 1–5)	kyllä = 1	kyllä = 1
Monitoimi- ja uimahalleissa on 1 800 000 käyntikertaa	1 800 000	1 800 000

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Kaupuginkirjasto		
Suoritettavat		
Lainat, kpl	9 300 000	9 300 000
Toimitetut varaukset	1 100 000	1 300 000
Kaupungin taidemuseo		
Uusien julkisen taiteen hankkeiden käynnistäminen	2	2
Näyttelyt	17	17
Yleiset kulttuuripalvelut (sis. nykyisen kulttuurikeskuksen toiminnan)		
Taide- ja kulttuuriopetus erityisesti lapsille		
Opetustuntien määrä	15 000	15 080
Oppilasmäärä yhteensä	14 500	17 400
TavoiteKulttuuritoiminta toimipaikoissa (Stoa, Vuotalo, Malmitalo, Kanneltalo, Annantalo, Caisa)		
Esitykset taloissa	1 350	1 350
Esitykset ja tapahtumat talojen ulkopuolella	120	128
, joista yhteisölliset esitykset ja tapahtumat	255	255
Taidenäyttelyiden lukumäärä	130	104
Kävijät, näyttelyt	200 000	182 000
Kävijät, esitykset taloissa	120 000	120 000
Kävijät, esitykset ja tapahtumat talojen ulkopuolella	45 000	66 100
, joista kävijät yhteisölliset esitykset ja tapahtumat	21 000	-
Artist in Residence, käyttöpäivät keskimäärin majoitustilat	220	245
Tilavuokraukset taiteilijoille, kpl (Harakan saari)	30	30
Käsiteltyjä avustuksia, kpl	990	990
Myönnettyjä avustuksia, kpl	600	650

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Savoy-yksikkö		
Savoyn teatterisalin käyttöpäivät	210	210
Savoyn teatterisalin kävijät	65 000	70 000
Kaupunginmuseo		
Näyttelyt ja julkaisut	7	3
Annetut lausunnot ja muistiot	500	700
Kokoelmien laajuus (objektimäärä)		
· kulttuurihistoriallinen kokoelma	453 598	453 598
· valokuvat	972 837	972 837
· taide	6 175	6 175
· arkeologiset kokoelmat	92 429	92 429
Kokoelmista avattuna Finna-tiedonhakupalvelun kautta	52 500	52 500
Kaupunginorkesteri		
Viihdekonsertit	5	5
Lasten- ja koululaiskonsertit	5	20
Muut konsertit	0	0
Tilaukskonsertit	1	1
Ulkomaiset konsertit	1	1
Kamarimusiikkikonsertit	20	20
Avoimet kenraaliharjoitukset	20	20
Täyttöaste	90	-
Kokonaiskuulijamäärä	110 000	110 000

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Nuorison palvelukokonaisuus		
Avustukset järjestöille ja nimikkotilojen vuokrat/0–28-vuotiaat	12,1	12,1
Liikunnan palvelukokonaisuus		
Laitostoiminnan käyttökerrat	3 774 000	3 833 030
Ulkokenttätoiminnan käyttökerrat	4 171 500	4 272 050
Uimarantatoiminnan käyntikerrat	789 000	680 427
Liikunnanohjauksen käyntikerrat, josta	700 000	620 000
EasySport käyntikerrat	45 000	60 000
FunAction käyntikerrat	22 000	30 000
Leirinnän yöpymiskerrat	92 000	92 000
Venesataman venepaikat, kpl	11 800	11 800
Kalastusluvut, kpl	7 000	7 000

Sosiaali ja terveys

Sosiaali- ja terveystoimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		Tilin- päättös 2016	TA 2017	2. En- nuste	Erotus TA/En- nuste	Ylitys- oikeus 2017	Edellinen ennuste	Ennus- teen muutos
5 Sosiaali- ja terveystoimiala	Tulot yhteensä	286,0	199,5	208,1	8,6		208,3	-0,2
	Menot yhteensä	-2 188,5	-2 025,3	-2 071,8	-46,5		-2 059,0	-12,8
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/ Enn		-2 025,3		-46,5			
	Toimintakate	-1 902,5	-1 825,8	-1 863,7	-37,9		-1 850,7	-13,0
51001 Sosiaali- ja terveys	Tulot yhteensä	194,9	169,3	170,8	1,5		169,7	1,2
	Menot yhteensä	-1 470,2	-1 445,7	-1 447,2	-1,5		-1 445,7	-1,5
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/ Enn		-1 445,7		-1,5			
	Toimintakate	-1 275,4	-1 276,4	-1 276,4	-0,0		-1 276,1	-0,3
51002 Toimeentulotuki	Tulot yhteensä	90,6	13,7	16,8	3,1		17,8	-1,0
	Menot yhteensä	-187,3	-26,6	-34,5	-7,9		-38,1	3,6
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/ Enn		-26,6		-7,9			
	Toimintakate	-96,7	-12,9	-17,7	-4,8		-20,3	2,6
51003 Vastaanotto- keskukset	Tulot yhteensä		16,2	20,2	4,0		20,6	-0,4
	Menot yhteensä	-0,0	-15,5	-19,0	-3,5		-19,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/ Enn		-15,5		-3,5			
	Toimintakate	-0,0	0,7	1,2	0,5		1,6	-0,4
51004 Apotti	Tulot yhteensä	0,5	0,3	0,3			0,3	
	Menot yhteensä	-1,3	-2,7	-2,7			-2,7	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/ Enn		-2,7					
	Toimintakate	-0,7	-2,5	-2,5			-2,5	
51005 HUS-kuntayhtymän maksuosuus	Tulot yhteensä							
	Menot yhteensä	-529,7	-534,8	-568,4	-33,6		-553,5	-14,9
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/ Enn		-534,8		-33,6			
	Toimintakate	-529,7	-534,8	-568,4	-33,6		-553,5	-14,9

Sosiaali- ja terveystoimiala

Sosiaali- ja terveystoimialalla on kuusi talousarvio-kohtaa, sosiaali- ja terveystaloudet, vastaanottokeskukset, toimeentulotuki, vastaanottokeskukset, HUS kuntayhtymä ja asiakas- ja potilastietojärjestelmäpalveluhanke – Apotti.

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarviomenojen ennustetaan ylittävän yhteensä 46,5 milj. euroa, josta HUSin osuus on noin 34 milj. euroa, toimeentulotuen osuus 7,9 milj. euroa, vastaanottokeskusten osuus 3,5 milj. euroa, ja sosiaali- ja terveystalouksien 1,5 milj. euroa. Tulojen ennustetaan kokonaisuutena ylittävän budjetoidun 8,6 milj. eurolla.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveystalouksien tulojen arvioidaan ylittävän talousarvion 1,5 milj. eurolla, jotka muodostuvat pakolaisten ja paluumuuttajien korvauksista. Sosiaali- ja terveystalouksien menojen arvioidaan vastaavasti ylittävän 1,5 milj. euroa, joka koostuu maahanmuuttoyksikön kotouttamispalveluista. Arvioidun ylityksen lisäksi ylityspaineena on tällä hetkellä 2,9 milj. euroa, joka on suhteessa toimialan kokoon pieni ja jonka arvioidaan vielä loppuvuoden aikana pienenevän palvelutarpeiden vaihtelun tasaantuessa. Kustannusten kehitystä seurataan osana johtamista tarkasti kuukausittain ja ryhdytään tarvittaessa tilanteen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Maahanmuuttoyksikön kotouttamispalveluista arvioidaan aiheutuvan sosiaali- ja terveystalouksiin 1,5 milj. euron ylitys, joka johtuu tulkkipalvelujen kustannusten kasvusta ja alaikäisenä maahan tulleiden Toivolan perheryhmäkodin kotouttamisen asiakaspalvelujen ostoista, jotka eivät sisälly vuoden 2017 talousarvioraamiin. Valtio korvaa maahanmuuttoyksikön alaikäisenä maahan tulleiden kotouttamispalvelujen kustannukset täysimääräisenä. Maahanmuuttoyksikön kotouttamispalveluista johtuvaan ylitykseen tullaan tekemään ylitysoikeusesitys syksyllä 2017.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen budjetin ylityspaine on 1,4 milj. euroa ilman maahanmuuttoyksikön kotouttamispalveluja. Ylityspaine johtuu lastensuojelun alkuvuoden lisääntyneestä tarpeesta ostaa perhehoitopaikkoja.

Terveys- ja päihdepalvelujen budjetin ylityspaine on 0,9 milj. euroa. Ylityspaine johtuu lisääntyneistä päivystysten kuvantamispalveluista ja suun terveydenhuollon asiakaspalvelujen ostoista.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa on myös vähäinen 0,6 milj. euron ylityspaine.

Edellä kuvattujen sosiaali- ja terveystalouksien ylityspaine Edellä kuvattujen sosiaali- ja terveystalouksien ylityspainetta aiheuttavien tarpeiden odotetaan siis vielä tasaantuvan loppuvuoden aikana. Toimialan hallinnon toiminnan ennustetaan toteutuvan budjetin mukaisena.

Vastaanottokeskukset

Vastaanottokeskusten osalta sekä menot ylittävät 3,5 milj. euroa ja tulot ylittävät 4,0 milj. euroa. Vastaanottokeskusten aiheutuneet kustannukset ovat kaupungin näkökulmasta valtiolta läpilaskutettavia eriä. Valtio korvaa vastaanottokeskusten ja perheryhmäkodin kustannukset täysimääräisinä, joten ne eivät aiheuta lisäystä kaupungin nettomenoihin. Aiemmin, vuosina 2015 ja 2016 vastaanottokeskusten kustannukset ovat sisältyneet sosiaali- ja terveystalouksien talousarviokohtaan ja ylitys on käsitelty teknisuonteisena ylitysoikeutena. Vastaanottokeskusten oma talousarviokohta helpottaa menojen seurantaa erillään varsinaisista sosiaali- ja terveystalouksista.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen arvioidaan ylittävän tulojen osalta 3,1 milj. euroa ja menojen osalta 7,9 milj. euroa. Kunnissa tehtiin asiakkaille laissa siirtymäkaudella määritetyllä tavalla perustoimeentulotukipäätöksiä maaliskuun loppuun saakka. Perustoimeentulotukimenot huomioidaan kunnan valtionosuuksissa. Valtionosuudet eivät sisälly sosiaali- ja terveystoimialan talousarvioon.

HUS-kuntayhtymä

HUS:n talousarviokohdan määrärahat vuodelle 2017 ovat 534,8 milj. euroa. HUS:n laskennallinen ennuste (tammi-toukokuu) toteutuneen käytön pohjalta on 568 milj. euroa eli lähes 34 milj. euroa enemmän kuin kaupungin talousarviokohdan

määrärahavaraus. Toteutuneen käytön perusteella on Helsingille tuotettujen HUS:n oman erikois-sairaanhoidon palvelutuotannon määrä ja laskutus ollut suurempaa kuin keskimäärin alkuvuonna ja myös muun palvelutuotannon laskutus (ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit ja tartuntatautilääkkeet) on ylittänyt alkuvuoden keskimääräisen laskutuksen. HUS:n virallisessa vuosienennusteessa tilikauden ylijäämän jäsenkuntapalautukseksi on arvioitu 64 milj. euroa, josta Helsingin osuus olisi 21 milj. euroa. Helsingin jäsenkuntapalautuksen osuus on huomioitu HUS:n ennusteessa.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmä – Apotti

Apotti talousarviokohdan arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Helsingin kustannukset ovat 38 % Apotin kaikista niistä kustannuksista, joita ei aktivoida taseeseen. Kustannukset kasvavat siinä vaiheessa, kun lainan kuoletus käynnistyy.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvion määrälliset tavoitteet on asetettu keväällä 2016. Valtaosa palvelutarjonnan määrää kuvaavista tavoitteista toteutuu tai ylittyy. Palvelut uudistuvat ja palvelurakenne kevenee suunnitellusti. Uudet toimintamallit, kuten monialaisen tiimityön lisääntyminen, eivät kaikilta osin tule esille määrällisissä tavoitteissa esimerkiksi terveysasemilla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kaikkien sitovien tavoitteiden ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Sitovat tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Lastensuojeluasiakkaiden määrä vähenee vuoteen 2016 verrattuna.		Toteutuu
Laajennetaan 3-vuotiaiden terveystarkastukset ja hyvinvointitapaamiset eli ”neuvola päiväkodissa”-toimintamallia vuoteen 2016 verrattuna. (Yhteinen tavoite varhaiskasvatusviraston kanssa).		Toteutuu
Kehitysvammaisten asumispalveluissa itsenäisesti asuvien osuus kasvaa 2 %-yksikköä vuodessa. Lisäksi tuetaan kehitysvammaisten kotona asumista.		Toteutuu
Potilas pääsee lääkärin kiireettömälle vastaanotolle keskimäärin kahdessa viikossa (T3 ≤ 14 vrk eli kolmas vapaa ajanvarausaika kalenteripäivissä, odotusaikojen mediaani).		Toteutuu
Päivystysosastojen kotiutusprosentti kasvaa vuoteen 2016 verrattuna ilman, että mediaanihoitoajat pitenevät yli puolella vuorokaudella.		Toteutuu
Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuoteen 2016 verrattuna.		Toteutuu
Laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee vuoteen 2016 verrattuna.		Toteutuu
Sähköisen asiointin käyttäjämäärä kasvaa vähintään 10 % vuoteen 2016 verrattuna.		Toteutuu
Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalahoitopäivien määrä vähenee vuoteen 2016 verrattuna.		Toteutuu
Kuntouttavaa työtoimintaa saa vähintään 1 800 henkilöä vuodessa.		Toteutuu

Muut toiminnalliset tavoitteet	Talousarvio	Ennuste
Terveysneuvonta, terveydenhoitaja, käynti	225	220
Terveysneuvonta, lääkärikäynti	59	59
Kouluterveydenhuolto, terveydenhoitaja, käynti	122	112
Opiskeluterveydenhuolto, terveydenhoitaja, käynti	50	47
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, lääkärikäynti	22	22
Lastensuojelun perhehoito, hoitovrk	325	327
Lastensuojelun laitoshoido, hoitovrk	194	189
Läheisverkostosijoitukset, hoitovrk	10	13
Kasvatus- ja perheneuvonta, käynti	21	21
Lapsiperheiden kotipalvelu, käynti	36	29
Terveysaseman lääkärin vastaanotto, käynti	490	490
Terveysaseman lääkärin vastaanotto, muu asiointi	280	290
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, käynti	420	430
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, muu asiointi	330	360
Suun terveydenhuolto, käynti	530	525
Pki-vastaanotto, käynti	55	59
Pki-vastaanotto, muu asiointi	23	24
Sisätautien päivystyspoliklinikka, käynti	45	45
Terveyskeskuspäivystys, käynti	127	141
Psykiatrian avohoito, käynti	182	186
Psykiatrian avohoito, muu asiointi	53	64
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivät	74	70
Psykiatrian avohoitopäivä	75	70
Polikliininen päihdehuolto, as.käynnit vuoden aikana	61	64
Korvaushoito, käynnit vuoden aikana	130	135
Päihdehuollon asumispalvelut. asumisvuorokaudet yht.	63	76
Päihdehuollon laitoshuolto, hoitovuorokaudet yht.	40	36
Kotihoito, käynti	2 850	2830
Kotihoito, muu asiointi	300	283
Somaattinen sairaalahoito, päättyneet hoitajakset	33	29
lääkäiden ympärivuorokautinen palveluasuminen, vrk	1 100	1050
lääkäiden ympärivuorokautinen laitoshoido, vrk	400	400

Investoinnit

Investoinnit

	TP 2016	TA 2017	Ylitysoi- keus 2017	TA + yli- tysoikeus 2017	2. Ennus- te 2017	Toteuma %	Ed. Ennuste	Ennus- teen muutos
Kiinteä omaisuus	88	77	22	99	85	86	81	-4
Rakennukset	195	185	33	218	198	91	183	-15
Kadut ja liikenneväylät	113	112	43	155	137	88	131	-6
Puistot ja liikunta- alueet	18	17	4	21	14	68	24	9
Irtaimen omaisuuden perushankinta	57	64	14	78	74	95	77	4
Arvopaperit	1	27	2	29	46	158	19	-27
Muu pääomatalous	5	6	8	14	5	38	6	1
Korkeasaaren eläin- tarha	2	3	1	4	4	100	4	
Yhteensä	479	491	127	617	562	91	524	-38

Investoinnit

Talousarvion investointien määrärahat (ilman liikelaitoksia) ovat 491 milj. euroa. Talousarviovuodelle edelliseltä vuodelta käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen yhteensä 127 milj. euron ylitysoikeuksien jälkeen käytettävissä oleva määräraha on yhteensä noin 617 milj. euroa. Tänä vuonna arvioidaan investointeihin (ilman liikelaitoksia) käytettävän 562 milj. euroa eli 91 % käytettävissä olevista määrärahoista. Viime vuonna vastaava toteuma oli 486 milj. euroa. Liikelaitosinvestointeihin on talousarvioon varattu 172 milj. euroa, josta ennusteen mukaan käytetään 138 milj. euroa eli 80 %. Kaupungin investointimenoihin on yhteensä käytettävissä 789 milj. euroa, joista arvioidaan käytettävän 700 milj. euroa eli 89 %.

Kiinteän omaisuuden talousarvion myyntitavoite on 100 milj. euroa, joka arvioidaan saavutettavan. Myynneistä arvioidaan saatavan 132 milj. euroa, kun Metropolia ammattikorkeakoulun käytössä olevat kiinteistöt myydään. Myynneistä saatava myyntihinnan ja tasearvon erotus noin 119 milj. euroa kirjataan tuloiksi käyttötalouden talousarviokohtaan Kaupunkirakenne. Investointiosaan kirjataan myyntien tasearvo eli noin 13 milj. euroa. Merkittävimmät myyntikohteet koostuvat Metropolian lisäksi Pasilan, Jätkäsaaren, Hietalahden, Itäkeskukseen, Kannelmäen, Myllypuron ja Vuosaaren alueilta. Lisäksi ulkokunnista myytävistä kohteista ennustetaan saatavan merkittäviä maanmyyntituloja.

Talousarviossa on lisäksi tavoitteena saada kaupungin ydintoiminnan kannalta tarpeettomien kiinteistöjen ja osakkeiden myynnistä 35 milj. euroa. Rakennusten ja osakkeiden myyntitavoite on 35 milj. euroa ja ennuste tälle vuodelle on 54 milj. euroa. Merkittävimmin myynti on Metropolian myyntien rakennusten osuus. Rakennusten ja osakkeiden myynnit kirjataan kiinteistöjen tapaan siten että käyttötalouden Kaupunkirakenteen talousarviokohdan tuloihin kirjautuu 47 milj. euroa ja investointiosan tuloihin 7 milj. euroa. Metropolian ammattikorkeakoulun käytössä olevien kiinteistöjen myynnistä saatavat tulot sijoitetaan valtion kanssa sovittulla tavalla Kiinteistö Oy Myllypuron kampukseen.

Kiinteistöjen ostoihin ja lunastuksiin on käytettävissä talousarviossa varatun 10 milj. euron lisäksi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty 4 milj. euron ylitysoikeus mukaan lukien yhteensä 14 milj. euroa. Määrärahaa arvioidaan käytettävän 10 milj. euroa. Maanhankinnan määrärahaa käytetään mm.

Östersundomin alueiden ostamiseen maapoliittisten periaatteiden mukaisesti. Täydennysrakentamiseen ja korvausinvestointeihin ennustetaan käytettävän 2,5 milj. euroa eli talousarviossa varatut määrärahat kokonaisuudessaan.

Esirakentamisen ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin on ylitysoikeuksien jälkeen käytettävissä 83 milj. euroa, josta kaupunginhallituksen käytettäväksi osoitettujen projektialueiden osuus on 63 milj. ja kaupunkiympäristölautakunnalle osoitettu osuus 20 milj. euroa. Projektialueilla ennustetaan käytettävän 56 milj. euroa. Määrärahaa jää käyttämättä vajaa 8 milj. euroa. Kalasataman esirakentamiseen ja maaperän puhdistukseen ennustetaan tarvittavan 32 milj. euroa. Länsisataman esirakentamisen arvioitu rahankäyttö on 16 milj. euroa. Pasilan esirakentamiseen arvioidaan käytettävän 4 milj. euroa. Kruunuvuorenrannan esirakentamiseen arvioidaan käytettävän 1 milj. euroa. Kuninkaankolmion esirakentamiseen ennustetaan käytettävän 1 milj. euroa. Lautakunnan käyttöön osoitettujen projektialueiden ulkopuolisiin kohteisiin arvioidaan käytettävän esirakentamiseen ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin selvityksiin jne. tänä vuonna yhteensä 17 milj. euroa. Esirakentamisen ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin tarvittavia määrärahoja jää käyttämättä, koska hankkeiden toteutus siirtyy myöhäisempään ajankohtaan. Myöhentymiseen vaikuttavat useat eri tekijät kuten lupa-edellytysten ja asemakaavallisten edellytysten viivästyminen. Rakentamishankkeiden eteneminen on myös sidoksissa muiden osapuolten edellytyksiin toteuttaa suunniteltuja hankkeita.

Talonrakennusinvestointeihin on käytettävissä myönnetyt ylitysoikeudet huomioiden yhteensä 224 milj. euroa, josta arvioidaan käytettävän 198 milj. euroa.

Uudisrakentamismäärärahaa jää ennusteen mukaan käyttämättä 6 milj. euroa. Summa koostuu Kasvatus- ja koulutustoimialan päätöksellä toteuttamatta jäävän lasten päiväkotit Selkämeren 2,6 milj. euron varauksesta ja 3 milj. euron siirtyvästä investointirahoituksesta, joka käytetään vuonna 2017 valmistuvien uudisrakennushankkeiden takuuaikaisiin velvoitteisiin kuluva vuoden jälkeen. Suurimmat uudisrakennushankkeet ovat Keskustakirjasto, Staran ja Liikuntatoimen Vuosaaren tukikohta, lasten päiväkotit Yliskylä sekä Jätkäsaaren peruskoulun luokat 1-2 ja lasten päiväkotit.

Korjausrakentamismäärärahaa jää käyttämättä 19 milj. euroa. Määräraha tarvitaan vuonna 2017 valmistuvien perusparannushankkeiden takuuaikaisiin velvoitteisiin kuluvan vuoden jälkeen ja hankkeisiin, joiden aikataulu tai laskutus on myöhentynyt ja hankkeet jatkuvat vuonna 2018. Näihin siirtyviin rahoitustarpeisiin ja takuuaikaisiin velvoitteisiin haetaan ylitysoikeutta vuodelle 2018.

Hakaniemen kauppahallin peruskorjaus ja Metropolian Arabianrannan kampuksen vaatimat muutostyöt alkavat vasta vuonna 2018. Näistä hankkeista jää käyttämättä määrärahaa 7 milj. euroa, joka on uudelleen ohjelmoitu kohdentamattomille korjaushankkeille.

Merkittävimpiä vuonna 2017 alkavia kohteita ovat Alppilan lukion ja Munkkivuoren ala-asteen perusparannukset. Suurimmat käynnissä olevat peruskorjaushankkeet ovat Roihuvuoressa Prinsessantiellä ja Vallilassa Teollisuuskadulla sijaitsevien amatillisten koulutusyksikköjen perusparannukset ja muutostyöt sekä Hoplaxskolanin Solnantien toimipisteen, Ruotsinkielisen työväenopiston ja Kaisanien ala-asteen perusparannukset.

Korjausrakentamismäärärahan kohdentamattomien korjaustöiden 23,6 milj. euroa käytetään välttämättömiin vaurioituneiden tilojen korjaamisiin, jotta välttyttäisiin lisävaurioilta ja tilat voitaisiin pitää käyttökunnossa. Ennusteen mukaan kohdentamattomat määrärahat tullaan käyttämään kokonaisuudessaan.

Kaupungintalokorttelien kehittämiseen käytettävissä olevista 9 milj. euron määrärahoista jää käyttämättä 0,5 milj. euroa, koska torikortteleiden 1. kerroksen myymälätilojen korjaukset siirtyvät alkamaan vasta vuonna 2018. Merkittävin hanke on Sarvikuonokorttelissa osoitteessa Sofiankatu 4 sijaitsevien tilojen muutos ja peruskorjaus.

Katurakentamisen investointimäärärahojen käyttöönneste on 137 milj. euroa käytettävistä olevista määrärahoista 155 milj. euroa, joka muodostuu talousarviomäärärahasta 112 milj. euroa ja edelliseltä vuodelta käyttämättä jääneen määrärahan perusteella myönnetystä ylitysoikeudesta 43 milj. euroa. Määrärahoista on osoitettu 68 milj. euroa kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön ja 87 milj. euroa kaupunginhallituksen käyttöön (Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa, Liityntäpysäköintipaikat ja Projektialueiden kadut). Yksikään sitovista talousarviokohdista ei tässä vaiheessa ole ylitymässä, kun huomioidaan kaupunginvaltuuston myöntämät ylitysoikeudet yhteensä 43 milj. euroa.

Katujen uudisrakentamisessa on käytettävissä yhteensä 15 milj. euroa, joka arvioidaan käytettävän kokonaisuudessaan. Uudisrakentamisessa etusijalla on suurpiirien täydennysrakentamiskohteiden asunto- ja toimitilatuotannon edellyttämä katurakentaminen. Itäväylän meluesteen toteutus käynnistetään Suunnittelijankadun ja Siilitien välillä.

Katujen perusparantamisessa ja liikennejärjestelyissä on käytettävissä ylitysoikeudet mukaan lukien 50 milj. euroa. Määrärahasta arvioidaan käytettävän 32 milj. euroa. Katujen peruskorjauksiin käytettävissä olevista määrärahoista 17 milj. euroa jää käyttämättä, koska osa hankkeista käynnistyivät vasta loppukesällä ja jatkuvat vuonna 2018. Siltojen peruskorjauksen käytettävissä oleva määräraha 6 milj. euroa liittuu, koska Vuosaarensillan peruskorjaus käynnistyi vasta kesällä ja jatkuu vuonna 2018. Päälysteiden uusimiseen varatut 5 milj. euroa ja liikennejärjestelyihin käytettävissä olevat 4 milj. euroa käytetään kokonaisuudessaan. Jalankulun ja pyöräilyn käytettävissä oleva määräraha 13 milj. euroa käytetään kokonaisuudessaan.

Liikenneviraston yhteishankkeisiin käytettävissä olevista 3 milj. euron määrärahoista jää käyttämättä 1 milj. euroa. Kehä I:n urakat Espoon raja - Vihdintie, Hämeenlinnanväylän eritasoliittymä ja Sepänmäen melusuojaus toteutuvat suunnitelman mukaan. Tuusulanväylällä Yhdyskunnantien vaihtopysäkin toteutus käynnistyy Liikenneviraston hankkeena. Samoin Liikennevirasto on käynnistämässä Kehä I:n Sepänmäen meluesteen toisen vaiheen toteutusta.

Muut kadunpidon investoinnit kuten täytemaan vastaanottoaikat, lumenvastaanottoaikat ja hiekkasiihot sekä yleiset käymälät toteutetaan talousarvioon varatuilla 1 milj. eurolla.

Liityntäpysäköintipaikkoihin käytettävissä olevasta 2,4 milj. euron määrärahasta jää käyttämättä 0,5 milj. euroa, koska Pohjois-Haagan aseman ja Pitäjänmäellä sijaitsevan Takkakujan liityntäpysäköintialueen viimeistelytyöt siirtyvät vuodelle 2018.

Projektialueilla käytettävissä olevista 82 milj. euron määrärahoista arvioidaan jäävän käyttämättä 1 milj. euroa.

Kamppi-Töölönlahti -alueella Kamppi-Töölönlahden alueella tehdään lähinnä katusuunnittelua ja lähes kaikki käytettävissä olevat 3 milj. euroa jää käyttämättä.

Länsisatamassa käytetään kokonaisuudessaan käytettävissä olevat 13 milj. euroa Hernesaaren ja Telakkarannan katuihin sekä Jätkäsaaren katuihin ja rantarakenteisiin. Länsisatamassa varaudutaan

maksamaan Helsingin Satamalle sen länsiterminaalin toteutuksen yhteydessä toteuttamia katu-kustannuksia käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa ja mahdollisesti muilta alakohdilta tehtävillä määrärahasiirroilla.

Kalasadatamassa on ylitysoikeuksineen käytettävissä 19 milj. euroa, jotka voivat alittaa 1 milj. eurolla. Suvilahden alueella on käynnistynyt Koksikadun ja Vilhonvuorenkadun 1-vaiheen rakentaminen. Sompasaassa on ja osin myös Sörnäistenniemellä on Sompasaari 1:n rakennusurakka parhaillaan käynnissä ja Sompasaari 2:n rakennusurakan aineistoa valmistellaan. Sompasaaren eteläosan ja Nihdinkanavan rakentaminen ajoittuu 2017 loppupuolelle. Verkkosaassa on käynnissä Capellan korttelien, Hermannin rantatien ja Capellanrannan urakka. Sörnäisten liikennetunnelin katusuunnittelua ei ole käynnistetty.

Kruunuvuorenrannassa on ylitysoikeuksien kanssa käytettävissä 9 milj. euroa. Projektialueeseen kuuluvan Itäväylän Herttoniemen liittymän urakka jatkuu vuonna 2018. Haakoninlahti I eteläosan katurakentaminen käynnistyy loppukesästä ja jatkuu vuonna 2018. Määrärahaa jää käyttämättä 2 milj. euroa hankkeiden myöhentymisestä.

Pasilan alueella on käytettävissä ylitysoikeuksien kanssa 27 milj. euroa. Käynnissä olevien Teollisuuskadun, Keski-Pasilan ja Vauhtitien hulevesiviemäriurakan lisäksi käynnistetään syksyllä Veturitien eteläosan ja joukkoliikenneterminaalien rakentaminen. Pohjois-Pasila on osittain katusuunnitteluvaiheessa. Pasilan konepaja-alue ja Ilmala etenevät lähes suunnitellulla tavalla. Pasilan alueella määräraha ennustetaan ylittäväksi 6 milj. eurolla. Mahdollinen ylitys katetaan talousarviokohdan muilta alakohdilta tehtävillä määrärahasiirroilla.

Kuninkaankolmion alueella käytettävissä olevat 3 milj. euron määrärahat ennustetaan ylittyvän yhdellä milj. eurolla. Kuninkaantammessa ja Honkasuolla asuntotuotanto edellyttää aiemmin arvioitua enemmän katurakentamista. Mahdollinen ylitys katetaan talousarviokohdan muilta alakohdilta tehtävillä määrärahasiirroilla.

Kruunusilltoihin liittyvää katu- ja siltasuunnittelua sekä toteutustapaselvityksen laadintaa jatketaan. Kruunusilltoihin varattu 3 milj. euron määräraha ennustetaan käytettäväksi kokonaisuudessaan.

Uusilla projektialueilla ja muussa täydennysrakentamisessa käytettävissä olevista määrärahoista jää 3 milj. euroa käyttämättä, koska suurpiirien täydennysrakentamiseen on tarvittu arvioitua vähemmän kadunrakentamisen määrärahoja.

Puistojen ja liikunta-alueiden rakentamiseen käytettävissä olevat määrärahat ylitysoikeuksineen ovat yhteensä 21 milj. euroa. Määrärahaa on osoitettu puistojen sekä liikunta-alueiden uudisrakentamiseen ja peruskorjauksiin 17 milj. euroa, josta ennustetaan jäävän käyttämättä yhteensä 7 milj. euroa. Uusien puistojen ja puistojen peruskorjausten investoinnit kohdistuvat asuntorakentamisen edellyttämiin uudisrakentamisiin ja välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin suurpiirien alueella. Kaupunginhallituksen käyttöön projektialueiden puistojen ja liikunta-alueiden rakentamiseen on käytettävissä ylitysoikeudet huomioiden 4 milj. euroa, joka ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan. Kamppi-Töölönlahden alueella tehdään lähinnä viimeistelytyötä ja alueen eteläosassa puistosuunnittelua. Muilla alueilla määrärahat käytetään kokonaisuudessaan. Länsisatamassa rakennetaan Hyväntoivon puistoa ja Kalasadatamassa Kalasatamanpuistoa. Kruunuvuorenrannan puistojen määräraha käytetään suunnitelman mukaan alueen puistojen rakentamiseen suunnitteluun. Pasilassa rakennetaan Konepajanpuistoa. Kuninkaantammen alueen määrärahat käytetään puistojen rakentamiseen ja suunnitteluun.

Arvopapereihin on käytettävissä ylitysoikeudet mukaan lukien 27 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 46 milj. euroa. Määrärahaa käytetään merkittävimmin Metropolian ammattikorkeakoulun käytössä olevan koulukiinteistön myynnistä saatavan 40,5 milj. euron sijoittamiseen Kiinteistö Oy Myllypuron kampukseen. Kaupan toteutuessa haetaan kaupunginvaltuustolta tarvittava ylitysoikeus määrärahojen sijoittamiseen kiinteistöyhtiöön.

Lähiörahaston käytettävissä olevista 12 milj. eurosta arvioidaan käytettävän 5 milj. euroa.

Helsinki

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki

Postiosoite
PL 20
00099 Helsingin kaupunki

Puhelinvaihde 09310 1641
kaupunginkanslia@hel.fi
hel.fi/kaupunginkanslia